Tarp Vabalninko ir Kopenhagos

JURGIS GLIAUDA, Los Angeles, Calif.

Skaitėme mes daug turistinių knygų dar nepriklausomoje Lietuvoje. Apdovanojo mus tokiomis knygomis ir Petras Babickas, ir Vincas Uždavinys, ir įnoringų stiliaus žaismų kupinas Jurgis Savickas. Įdomios knygos, vilioja į užsienius, svieto pamatyti ir save parodyti...

Kitokią knygą sutinkam mūsų lentynose šiomis dienomis. Knygą apie kelionę iš Vabalninko į Danijos sostinę. Ne turisto smalsumui žadinti ta knyga parašyta, bet mums ir ateičiai parodyti pragarišką odisėją jaunuolio lietuvio, bėgančio nuo vieno siaubūno, patekusio į kito siaubūno nagus, siekiančio laisvės išsvajotuose vakaruose, ir nuvilto tų laisvės nešėjų, iš kurių kiekvienas lietuvis laukė taip daug, taip per daug.

Karo nuotykių knyga

Tai Vlado Ramojaus karo nuotykių knyga "Lenktynės su šėtonu". Stambus ir vertingas įnašas į lietuvių tautos martirologijos arsenalą.

Įvykis po įvykio, epizodas po epizodo, veda mus autorius per visus 290 puslapių į baisią kelionę karo ugnyje, skausmų ir kančių tvaike, tai viltims žibant, tai juodai nevilčiai užgulant. Joniškėlis, Latvija, Ryga, Kuržemė, Rytprūsiai, Piliau, siaubingoji Hella, ir, galop, Kopenhaga. Ta Kopenhaga, kuri skundžiasi nacių prievarta ir laisvės netekimu:

— Mūsų kraštas kenčia sunkią vergiją, — aiškina žmogus (danas), — mes neturime laisvės, neturime degtinės, rūkalų (pusl. 267).

Kaip ir visas pasaulis, kuris neįsivaizduoja, kas yra genocidas praktikoj, ir danai nesuprato lietuvių atbėgėlių pasakojimų apie totalinį terorą Lietuvoje. Jiems rusai tiktai bendri sąjungininkai kovoj prieš nacius.

Pagaunančiai parašyta knyga, savo dėstymo objektu, visų pirma turi įvykio vaizdavimą. Bet nėra nei vieno čia įvykio, į kurį vienaip ar kitaip nereaguotų lietuvių patrioto sąmonė. Todėl viskas, kas dėstoma knygoje, nenueina tiktai kaip vaizdų pynė, kaip spalvingas, siaubingas filmas, bet kas puslapis vis atsišaukia aidais lietuvio skaitytojo sieloje, verčiant jį atsiliepti į skundą ir ašarą lietuvio, baisių aplinkybių supuolime aprengto vokiečių kario uniformon.

Ant Lietuvos žemės

Štai po ilgos odisėjos vėl autorius atsistoja ant Lietuvos žemės. Tai tik neilgam laikui jis junta po kojomis savas dirvas:

"Mielosios Lietuvos laukai tik ritasi lekia. Džiaugsmas nebetelpa širdyje ir jaučiuosi taip, lyg būčiau ką tik gimęs..." (pusl. 148).

Ir netrūkus tas jaunuolis, kuris ką tik ištrūko iš bolševikinio apsupimo, susitinka Kretingoje su karininku. Leiskime tą dramatišką sceną atpasakoti pačiam autoriui, priduriant, kad E. M. Remarque "Vakarų fronte nieko naujo" užakcentuotas tas pat tragiškas motyvas: kareivio frontininko susitikimas su karininku, nesusitepusiu fronto purvais:

"Taip besvajodamas nė nepajuntu, kaip akis į akį susiduriam su vienu karininku:

— Stok! — įsako jis, man praėjus, — kodėl toks netvarkingas kareivis, kodėl nepasisveikinai, kodėl mundieriaus alkūnės kiauros?

Mane staiga apima pasiutęs pyktis. Aš tiek laiko grūmiausi su mirtimi, gulėjau žemėse, purve ir visai nesvarbu buvo ar alkūnės kiauros, ar reikia prieš ką pasitempti ir pasisveikinti. Tokios biurokratijos Lietuvon prisimušęs tikrai nesitikėjau sutikti. Todėl nieko nelaukęs atkertu:

— Jei tamsta būtum buvęs ten, iš kur aš atvykau, tai tamstos ne tik rankovės, bet ir pakaušis gal būtų kiauras.

Karininkas pasiunta ir grasina areštuosiąs mane. Aš tuo tarpu bandau padėtį taisyti:

— Tamsta leitenante, aš ką tik iš Latvijos apsupimo grįžau. Tik prieš kelias minutes. Palaukit, duokit atsikvėpti ir susitvarkyti, būsiu tvarkingas ir padorus karys.

Praeiviai, pamatę incidentą, sustoja ir žiūri. Tikriausia jie galvoja, kad karininkas pagavo kokį bolševikų šnipą..." (pusl. 150).

Savi ir svetimi bokštai

"Vabalninkų plentas bėga lygumomis, kuriose matosi gražūs viensėdžiai ir derlingi laukai. Pagaliau prieš akis iškyla du balti Vabalninko bažnyčios bokštai... (pusl. 10).

"...rytą paaiškėjo, kad mes plaukėm netoli Švedijos krantų ir kad ten žiburiavo Malmio miestas.

Balandžio 6 dieną tolumoje pamatėm žemę ir kažkokio miesto bokštus. Mūsų laivas sustojo tolokai jūroje ir akys krypo į naują žemę ir kažkokio miesto bokštus. Popietėje laivą pasitiko pirmasis kuteris, ant kurio išskaitėm užrašą "Copenhagen"... (pusl. 256).

Toli paliko Vabalninko bažnyčios bokštai. Po šiurpo ir viesulo, iškilo svetimo miesto bokštai. Nesvetingi, atšiaurūs, persunkūs lietuvio širdžiai...

Kaip baugu, keista pagalvoti, pasilenkus ties ta knyga, kad vis garsesni ir įžulesni kyla balsai: esą — įsižiūrėkime mene, kūryboje į kitus bokštus, o apie savuosius, už jūrių marių likusius bokštus bent jau labai ryškiai nekalbėkime. Nemeniška, ne poetiška, nemodernu.

"Lenktynių su šėtonu" žanras yra labai mėgiama lektūra JAV-se. Taip tik šiomis dienomis pasirodę užrašai "Yankee Reporters 1861 — 1865" Emmet Grozier'o yra atydi ano civilinio karo meto periodikos studija. Knygos tikslas — atgaivinti prieš 90 metų rašytas karo korespondentų eilutes.

"Lenktynės su šėtonu" yra autobiografinis karo nuotykių vaizdavimas, ištisas kareivio dienoraštis, artėjąs į meninio veikalo sritį, dėl puikaus dėstymo, kalbos ir per visą veikalą vienodai išblaškytos įtampos, kuri čia ir eina siužeto ir intrygos vaidmenį.

Rekomenduotina perskaityti kiekvienam, kam atminty dar neišbluko savi tolimi bokštai...

Vladas Ramojus, Lenktynės su šėtonu, 292 pusl. Išleido Lietuviškos Knygos klubas. Kaina 3 dol.

● **Lietuviška televizijos programa,** vad. Jokūbo Stuko, bus šeštad. balandžio 21 d., 6:30 val. po pietų, 13-tuoju kanalu. Ši televizijos programa pavadinta "Sveikinimas Lietuvos atsiminimu radijo valandai". New Jersey, New Yorko ir Connecticut lietuviai kviečiami šią programą stebėti. Dalyvauja Rūtos ansamblis, Linksmieji Broliai, ir kitos meninės pajėgos.

Nelė Mazalaitė

Vaikiška

Naktis sumigdė vaikus,
Žvėris, paukščius ir miškus.
Auksinėj mėnesio vygėj
Trys debesėliai užmigo.
Ne, ten ne žvaigždės žėruoja:
Klumpes nuspyrę nuo kojų,
Per dangaus grindinį mėlyną —
Bėga sapnai pasivėlinę.
— Kaip jūs į žemę nueisit?
— Kelias gi tolimas baisiai:
— Grįžulo Ratai sulaužyti,
— Viesulo žirgas nekaustytas,
— Nė vieno žaibo namuos,
— O jau vidurnaktį muša.
Sapnas — į tėviškę tiltas —
Laukiu ir laukiu bevilčiai,
Aušta ir saulė artėja,
Miege akis pražiūrėjau:
Mama manęs nebučiavo.
Ach, jūs sapnai pavėlavę!

Naujos knygos Lietuvoje

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Kątik gautos kelios naujai Lietuvoje išleistos knygos. Štai kelios jų:

1. Mikalina Glemžaitė **Lietuvių tautiniai drabužiai,** išleista 1955 metais Vilniuje. Knyga didelio formato, 208 psl., spausdinta tamsiai ruda spalva geram baltame popieriuje, su 269 iliustracijomis (foto nuotraukoms, braižiniais ir brėžiniais), iš jų 45 nuotraukos ir iliustracijos spalvotos, gale pridėtas ant atskiro lapo kirpimo pavyzdys siuvėjams su įvairių liemenių, sermėgų ir vyrų drabužių kirpimo brėžiniais. Knyga įrišta į pilko kolenkoro kietus viršus su aplanku; priešlapiai spausdinti tautinių raštų motyvais. Knygos gale pasakyta, kad prie jos išleidimo dirbo dailininkai V. Palaima, V. Jurkūnas, J. Balčikonis, redagavo R. Budrys ir A. Perevičius, korektūra A. Šulgaitės. Žinoma, neužmiršta pridėti ir rusiška knygos "metrika".

Įžangoje autorė sako, kad ši knyga pirmiausia skiriama 1955 m. įvykstančios Lietuvos dainų šventės dalyviams "ir joje tik labai bendrais bruožais apibūdinamos lietuvių tautinių drabužių savybės ir kaikurios jų įvairovės". Primenama, kad negalima maišyti kostiumo dalių iš visokių spalvų, bet kad visose dalyse turi būti viena kuri nors vyraujanti splava, pvz., žalia arba mėlyna.

Skyriuje "Bendri lietuvių liaudies drabužių bruožai" autorė trumpai nupasakoja lietuvių liaudies drabužių susidarymo istoriją, ypatingai atkreipdama dėmesį į senų laikų kronikas ir aprašymus (Pretorijus, Lepneris, E. Gisevijus, S. Daukantas ir kt.). Neapseinama be propogandos: esą, "tarybinė santvarka atvėrusi kelius nematytam nacionalinės kultūros augimui ir masių iniciatyvai" ir tik dabar "plačiai suklestėjo lietuvių liaudies kūryba" ir t. t. (3 pusl.).

Kiti gausiai iliustracijomis papuošti skyriai: Moterų drabužiai — marškiniai, sijonai, prijuostės, liemenės, švarkeliai — nažutkėlės, galvos danga, karoliai, juostos, mot. viršutiniai drabužiai, apavas; šių dienų tautiniai moterų drabužiai: žemaičių, augštaičių, vilniečių, zanavykių kapsių, dzūkių, klaipėdiečių. Vyrų tautiniai drabužiai, skrybėlės. Priedai su audinių, juostų, raštų išsiuvinėjimų, skarelių ir kirpimo pavyzdžiais. 141 pusl. pasakyta, kad dabar namie austų audinių jau esą sunku gauti, todėl reiksią naudotis fabrikiniais audiniais. Knygoje yra daug nežinomų rūbų ir jų dalių pavadinimų.

Knygos gale pridėtas autorės paaiškinimas, kokiais šaltiniais ji naudojosi, rinkdama knygai medžiagą: be jau minėtų Lepnerio ir Tetznerio, dar imta medžiaga iš istorinio — etnografinio muzėjaus Kaune, M. K. Čiurlionio Meno galerijos Kaune, Šiaulių "Aušros" muzėjaus, St. Glemžaitės, dail. A. Žmuidzinavičiaus, savo rinkinių ir naudojosi naujai įvairių "ekspedicijų" surinktais pavyzdžiais.

2. **Lietuvos Paukščiai,** III knyga, išleista Vilniuje 1955 metais. Knyga didelio formato, 372 pusl., įrišta į pilko kolenkoro viršus, su 145 iliustracijomis, kurių 10 spalvotos. Kaip prakalboje pasakyta, pirma šios knygos dalis buvo išleista 1938 m., antra — 1949 m.

(Nukelta į 3 pusl.)

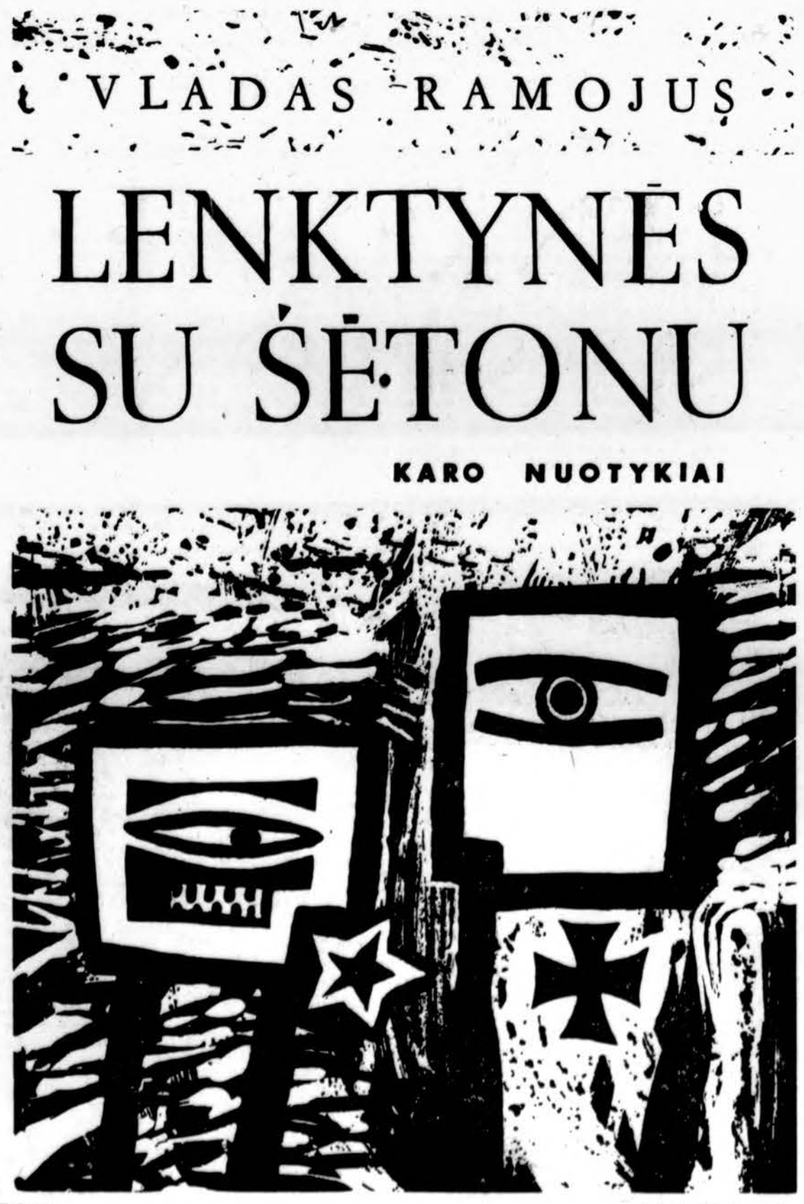

Vyt. Virkau

Viršelis V. Ramojaus knygai..

Kultūrinė kronika

● **Stasys Citvaras,** solistas, bosas baritonas, persikėlė iš Brazilijos Chicagon. Stasys Citvaras yra gimęs Lietuvoje, Radviliškyje; prieš 25 metus jis kaip jaunas berniokas nuvyko Brazilijon ir ten išsilavino kaip dainininkas. Jis ilgą laiką gyveno provincijos miestuose, daugiausiai vokiečių apgyventuose; paskutinius keletą metų praleido Rio de Janeiro mieste, kur suėjo į kontaktą su lietuvių parapija, dalyvaudamas jos ruošiamuose parengimuose ir koncertuose; čia jis bendradarbiavo su kun. Z. Ignatavičium ir J. Janilioniu, renkant lėšas bažnyčios remontui. St. Citvaras įgijo gerą vardą Brazilijoje, plačiai koncertuodamas, daugiausiai Rio de Janeiro, Sao Paolo ir kituose miestuose; jis reguliariai rodėsi taip pat per valstybinį radiją ir televiziją.

Koncertų agentų spaudžiamas jis tarp brazilų turėjo vartoti ne savo brazilams sunkiai suvokiamą pavardę, bet jam primestą pseudonimą. Paskutinius du sezonus St. Citvaras buvo už kontraktuotas dainuoti eilei mažesnių rolių kaip pastovus personalo narys į Rio de Janeiro "Opera municipal", kuri veikia panašiai, kaip šioje šalyje tik keletą mėnesių per metus. Reikia pasakyti, kad visi šie pasisekimai dar nedavė St. Citvarui galimumo pragyventi vien iš dainavimo: pragyvenimui jis turėjo kitą profesiją; pasidaryti pragyvenimą iš dainavimo Brazilijoje esą taip pat sunku, kaip ir mūsų šalyje, tačiau jis galėjo apmokėti mokymosi išlaidas pas pirmaeilius mokytojus ir dar turėti vis didėjančių įplaukų iš savo meno.

St. Citvaras yra dainininkas su plačiu repertuaru, su palinkimu prie rimto meno; tai aiškėja iš jo dainuotų koncertų programų, kurios yra rimto rečitalio tipo, tiek klasikinio, tiek operinio. Nesuėjęs į kontaktą su lietuviais, St. Citvaras turėjo labai ribotą lietuvišką repertuarą; šiai spragai papildyti jis pradėjo bendradarbiauti su muz. Vl. Jakubėnu. Kompozitoriaus Vl. Jakubėno nuomone St. Citvaras yra visai profesinio tipo dainininkas su gražiu ir gražiai išlavintu lyriniu balsu, su aiškiu įgimtu muzikalumu ir su nuodugniu muzikiniu pasiruošimu (jis iš mažens grojo smuiku ir kitais instrumentais).

Kaip teko girdėti, prekybininkas J. Karvelis nori padėti St. Citvarui suruošti koncertą ir pristatyti jį Chicagos lietuviškai visuomenei. Per Velykas chicagiškių dalis turėjo progos užgirsti St. Citvaro balsą per pamaldas Šv. Kryžiaus parapijoje, kur jis drauge su choru atliko C. Frankô "Panis angelicus".

● **Anglijos lietuviai rašytojai,** kurių stambesnė dalis gyvena apie Manchesterį ir Bradfordą, projektuoja periodiškai rengti pasitarimus, kiekvieną kartą su sirinkdami kitoje vietoje. Pasitarimų metu manoma aptarti naujas knygas, kurias parengė jų dalyviai, iš anksto susipažįstant su rankraščių turiniu ir pan. Atrodo, kad tokiems pasitarimams kliūčių nėra ir pirmas toks susibūrimas įvyks Manchestery balandžio mėn. viduryje.

● **Nidos Knygų klubas** baigia spausdinti naujausią savo leidinį, kurį nariams išsiuntinės balandžio mėn. pradžioje. Tai A. Baranausko novelių rinkinys — "Sniego platumos".

● **Pasaulio Lietuvių Žinyno** antroji laida jau pradėta ruošti. Pirmoji dalis yra išėjusi prieš ketvertą metų. Naujoje laidoje numatyta surašyti laisvajame pasaulyje esančiuosius visuomeninininkus ir svarbesnių profesijų narius: advokatus, architektus, dailininkus, dainininkus, gydytojus, inžinierius, kunigus, muzikus, profesorius, rašytojus ir žurnalistus. Žinynas bus paruoštas lietuviškai ir angliškai, su specialiu angliškų skyriumi apie mūsų tautos praeitį, bolševikų okupaciją ir laisvės aspiracijas. Bus įtrauktos žinios apie esančius už geležinės uždangos apie 100 lietuviškų laikraščių, apie tūkstančius lietuvių kultūrininkų, apie daugybę klubų, organizacijų, verslo įstaigų.

Naujoje Žinyno laidoje pradžioje bus angliškoji dalis su pagrindinėmis žiniomis apie Lietuvą ir lietuvius, tolau — svarbesnių lietuvių organizacijų laisvajame pasaulyje sąrašas, Lietuvos užsienio tarnyba (pasiuntinybės ir konsulatai), Lietuvių spauda laisvajame pasaulyje, Lietuviškųjų knygų leidyklos ir knygynai, Lietuvių radijo valandos, Lietuviai kultūrininkai ir laisvųjų profesijų nariai, Praktiškojo pobūdžio informacijos (palyginamoji pasaulio svorių, matų ir saikų lentelė, valiutų palyginimas, lietuvių tautiniai vardai), Lietuvių Bendruomenės laisvajame pasaulyje. Žinyno kaina bus $4. Medžiaga siunčiama Žinyno redaktoriui: A. Simutis, 41 W. 82 str., New York 24, N. Y.

● **Czeslaw Milosz apie Mickevičių.** Žurnalo "Preuves" 55 nry telpa Czeslaw Milosz straipsnis apie Adomą Mickevičių. Žurnalą leidžia Kultūros Laisvei Ginti kongresas, o straipsnis tapo paskelbtas Mickevičiaus mirties šimtmečiui paminėti. Miloszo nuomone Mickevičius buvęs kontrastų ir priešingumų žmogus. Todėl įvairių srovių literatūros istorikai ir kritikai jo raštus įvairiai ir interpretuoja. Mickevičiaus kelias nebuvęs kaip kitų kūrėjų, visą gyvenimą ėjusių viena ir ta pačia kryptim. Gyvenimo krizės nuolatos jį mėčiusios iš vienos vagos į kitą. Jo poezijos kūrinius vieną su kitu lyginant, sunku esą iš pirmo žvilgio patikėti, kad būtų jie rašyti to paties kūrėjo. Mickevičius kiekviename savo kūriny lietęs vis kitokius žmogiškosios patirties aspektus ir kiekvienu kartu žvelgęs vis iš kito taško. Turėdamas keturiasdešimt metų Mickevičius metė poeziją. "Daug sunkiau yra garbingai gyventi vieną dieną, negu parašyti knygą" — išsitaręs viena proga didysis poetas.

● **N. Butkienė** renka žinias apie vaikų lavinimą ir vaikų teatrą Vakarų Europos valstybėse. Jos sūnus Adolfas, nors iš dalies paraližuotas, bet ne tik įstengė baigti kolegiją, bet dar eidamas mokslus buvo studentų šachmatų klubo pirmininkas, buvo vadovybėje kolegijos politinio klubo, buvo veiklus narys prancūzų ir vokiečių klubuose, priklausė Delta, Phi Alpha brolijai.

● **Juzė Augaitytė** Philadelphijoje sėkmingai dirba dainavimo studijoje. Jos studentės yra pasiekusios gražių laimėjimų. Pvz. — viena italė jau puikiai reiškiasi operoje, o lietuvaitė Audronė Gaigalaitė jau keliuose koncertuose skynė laimėjimus, gi balandžio 14 d. ji dainuos Chicagoje. Pati Juzė Augaitytė balandžio 14 d. dainuos "Darbininko" metiniame koncerte Toronte, Ont.

Tolerantingoji E. Mazzetti

Austrų rašytoja, lietusi ir Lietuvos istoriją

DR. A. ŠEŠPLAUKIS, New York, N. Y.

Kai žymi šių laikų austrų rašytoja Enrika Handel-Mazzetti paliko šį pasaulį lygiai prieš metus, tai yra 1955 m. balandžio 8 d., tas faktas pasaulio spaudoj taip nežymiai buvo užfiksuotas, kaip ir pats jos gimimas. New Yorke išeinąs Austrų biuletenis tam reikalui tepašvente vos septynias eilutes, pažymėdamas kad rašytoja buvo sulaukusi 85 metų amžiaus ir paminėdamas keturis jos veikalus, kurie betgi nėra patys svarbieji. Teisybė, paskutiniuosius savo amžiaus metus rašytoja praleido gyvendama labai uždarai ir maža su išoriniu pasauliu bebendraudama: buvo fiziškai išsekusi ir, kaip Papini ar Schweitzeris, bemaž regėjimo netekusi.

Lietuvių jaunimas pažino Handel-Mazzetti

Kai amerikiečiai teturi ligi šiol, berods, tik vieną jos išverstą Handel-Mazzetti veikalą Jesse ir Marija (1931), lietuviai turėjo išsivertę net tris tos rašytojos knygas: Broliuką ir sesutę, Ritos laiškus ir Ritos palikimą. Tiesa, šalia istorinių Handel-Mazzetti veikalų iš reformacijos ir antireformacijos meto 16 ir 17 šm., kaip Jesse ir Marija, Vargšė Margareta, Steponė Svertneriūtė ar vėlesnių, kaip Ponia Marija, tai nėra geriausieji jos raštai, bet jaunimui, ypač mūsų mergaitėms, jie turėjo didelės reikšmės, nes rodė skaisčios, besiaukojančios, net karžygiškos sielos paveikslą. Tad siekta jais daugiau pedagoginių tikslų, kokių turėjo ir mūsų taurioji Marija Pečkauskaitė-Šatrijos Ragana. Charakterio tvirtumas pagal gerai išmąstytus Foersterio apmatus iškyla ne viename abie jų rašytojų veikale.

Ritos laiškai

Pati išsiauklėjusi St. Poelteno vienuoliniame institute, Handel-Mazzetti ir Ritos trilogijoj rodė šviesų paveikslą jaunimui. Ritai nebuvo skirta likti vienuolyne, kad ji nebūtų pasaulio pavojuose, bet rašytoja norėjo parodyti, kad vien tos įstaigos prisiminimas, su ja ryšių palaikymas jauną mergaitę saugo kaip tvirta atrama. Ritos palikimas rodo dviejų jėgų, katalikiškųjų ir masoninių, susidūrimą. Svarbiu masonų organizacijos atstovu čia paimtas jaunas amerikietis, kuris betgi lieka stipriai paveiktas minėtos mergaitės palikimo (laiškų) ir meta savo organizaciją, kad priimtų Ritos tikėjimą, nors šį žygį turi savo gyvybe apmokėti.

Pirmojo Pasaulinio karo metu Ritos laiškai turėję didelės reikšmės fronto kareiviams ir nevieną sulaikę nuo netikusių dorinių veiksmų.

Tolerancijos problema istoriniuose romanuose

Minėtieji Handel-Mazzetti romanai, kuriuos skaitytojai geriau pažino savo gimtąja kalba, įeina į vadinamųjų dabarties romanų seriją. Tačiau tikroji šios rašytojos sritis — istoriniai romanai. Ankštai jis, žinoma, susijęs su rašytojos tėviške, su baroko laikotarpiu. Dėl to ir tų veikalų stilius gyvas, judrus, temperamentingas, net kaprizingas, kaip ir pats tas laikotarpis. Tokie pat ir charakteriai, dažniausiai antitezėmis sustatyti.

Savo pirmajai knygai Meinrado metams (1900) Mazzetti davė motto iš Tomo Kempiečio: Magna res est caritas (didelis dalykas yra meilė). Kai tikėjimas kovoja su netikėjimu, nugali toji jėga, kuri daugiau patraukia ir įtikina savo vertybėmis. Berniukas iš liuterinio tikėjimo pereina į katalikiškąjį ne dėl mokyto tikėjimo gynėjo įrodinėjimų, bet dėl vienuolio širdies gerumo, dėl kilnios artimo meilės. Rašytoja išsyk nori likti abiem tikėjimam objektyvi ir tolerantiška, ji leidžia jiems abiem rungtis, laimėti skaisčias ir stiprias sielas, kaip pastebi Signer Wuerth (Vok. lit. istorija, Luzern 1951, p. 515).

Handel-Mazzetti šiandien galim statyti šalia prancūzų Mauriac'o ar anglų Belloco ar Chestertono, tačiau savo veikalų meistriškumu ji gal bus pralenkusi ir patį Walter Scott. Bet šalia to meninio primato jos veikaluose reiškiasi aiškus, tvirtas, idėjingumas, toks priešingas mūsų laikų egzistencinės baimės išpūkštytiems veikalams, nors ir kaip skambių vardų parašytiems.

Handel-Mazzetti savo raštais atkuria ir atstato sudarkytą pasaulį. "Mes gyvename suardytame pasaulyje, kur amžinasis įstatymas (dėsnis) tik su vargu tevykdomas, daugiau pažeidžiamas, kaip pagerbiamas. Pagrindinis Handel-Mazzetti veikalų motyvas — atsakymas žmogaus, pažeisto istorijos ar savo paties širdies troškių" (W. Grenzmann, Deutsche Dichtung der Gegenwart, 1953, p. 152).

Dėl to Vargšėj Margaretoj (1910) meilė Marijai ir motinai išgelbsti kareivį nuo nedoro žygio, Sando trilogijoj (1912-27) keliama skaistybės problema, Ponioj Marijoj (1929-31) — universalinės atgailos reikalingumas. Bet tie, kurie kovoja prieš amžinąją tiesą, nepasmerkiami, tik per klaidas atvedami į tiesos šaltinį, kurs per skaidriai spindi, kad ir apjakėlio nepasiektų.

Dėl to Handel-Mazzetti tolerancija yra praktinė, kaip ją iškelia A. A. Hemmen savo disertacijoj "Religinės tolerancijos sąvoka H. M. romanuose" (1945). Doktrininė idėja šalia tos praktinės tolerancijos lieka nepajudinama.

Mūsų laikų idėjos istoriniame fone

Ritos romanai, kaip minėta, kliudo jau dabarties problemas, kelia priešingų idėjų susidūrimą. Romanai rašyti dar pirmojo Pasaulinio karo persvaroj. Tačiau pro istorinę perspektyvą Handel-Mazzetti bandė žvelgti ir į kaikurias pokarines problemas. Jos Waksbergerietė (1934) imta iš turkų Vienos apgulimo 1683 m., kada nuo turkų pavojaus Europą gelbėjo ir Jonas Sobieskis su lietuvių pulkais. Minėtą praktinę toleranciją rašytoja pritaikė ir šiam atvejui, leisdama katalikams ir kalvinistams jungtis bendrai kovai prieš turkų pavojų.

Ne tik literatūros kritikai, bet ir eilinis skaitytojas čia mato Handel-Mazzetti pastangas parodyti reikalą krikščionims jungtis bendrai kovai prieš naują komunistinį pavojų, kurs taip pat keliamas ir grafo Reichardo romane (1939). Idėjos sugestyvumas ir šiuose veikaluose lieka toks pat gyvas, kaip ir ankstesniuose istoriniuose veikaluose, nors medžiagos apvaldymas jau silpnesnis. Tatai ypač pasireiškia jau kaikuriose novelėse, rašytose po antrojo Pasaulinio karo (Ilke Smutnik ir kt.).

Romanas iš Lietuvos Lenkijos karaliaus Augusto Sakso laikų

Ponią Mariją galėtume laikyti pačiu brandžiausiu ir gal geriausiu Handel-Mazzetti veikalu. Tai, kaip ir Steponė Svertneriūtė, trilogija, susidedanti iš Septynių mergelių žaidimo (1929), Reformacijos šventės (1930), Quedlinburge vestuvių (1931). Veikale pasirodo ir Augustas Saksas (Stiprusis, nors ir ne visad aukso pasagas laužąs), kuris taip mokėjo savo skambiais pinigais papirkti Lietuvos Lenkijos bajorus ir įkopti į unijinės valstybės sostą. Tam meno ir puotų mėgėjui bus ir lietuviai vežę uolas ir plytas statyti Dresdene Zwingeriui, kurs vėliau priglaudė ir Rafaelio Madoną.

Handel-Mazzetti veikale Augustas pasirodo kaip kontrastinis charakteris, kurs neva politiniais sumetimais iš Quedlinburgo vienuolyno (tada protestantinio) turi išvilioti jaunąją Mariją Von Brennen. Šalia daugelio to karaliaus barokinio pasirodymo scenų rašytoja mums jį parodo prieš pat minėtos vienuolės vaidinimą tokį: "Jis dėvėjo lenkiškus ištaigingus drabužius, kurie ant manekeno taip juokingai atrodė. Kiaunės kailiukais atlaguotas švarkas iš Drap d'or supo jo kolosališką figūrą, brangakmeniais tvyskąs ordinas kabojo po kaklo skarele, puikiausio baltai šviesaus šilko lino perukas krito jam ant pečių, ir prie šono barškėjo ištaigingas kalavijas".

Sėdėdamas šalia Auroros, jis jai pasako: "Ta ponia ten dešinėj (t. y. Marija von Brennen), kuri nežiūri į mane, turi pamatyti Lenkijos (ir Lietuvos) karalių!" Kol ji spėja sušnibždėti kūdikiškai: "O, eik, eik, kol tau nieko pikto neatstiko", "karaliaus akys linksmai atsako: "čia esu aš, ir pasilieku, ir darau, ką noriu".

Tačiau trilogijos dalis mums rodo, kaip meilė net iš kapo gali nuskaidrinti įšėlusį ir laukinį ir kad nei jėga, nei grasinimai neturi tos galios, kokią turi meilė. Čia vėl grįžta senasis rašytojos motto:

Magna res est caritas

TAUPYK SAUGIAI, Numesk rūpesčius, ilgiau gyvensi.

Dauguma Standard Taupytojų turto yra sudėta į United States Gov. Bonds ir Veteranų paskolas, kurios yra 60% garantuotos United States Government, kas ir padaro STANDARD stipriausią Taupymo Įstaigą visoje Amerikoje.

Turtas virš $57,000,000.00

Atsargos Fondas $4,500,000.00

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

Member of Federal Savings and Loan Insurance Corporation

JUSTIN MACKIEWICH, President

Įstaigos valandos: Kasdien, įskaitant šeštadienius nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

PHONE: VIrginia 7-1141

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIAUS ALIEJŲ

DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS!

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą blokų ar keliasdešimts mylių. Reikale šaukite mus.

Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

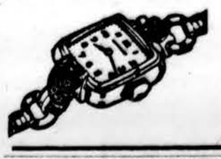

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir taisymas

2646 W. 69th St. REpublic 7-1941

MARQUETTE GĖLIŲ KRAUTUVĖ

KORSAŽAI, GĖLĖS VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS. Atidara vakarais ir sekmadieniais.

Savininkai: ANDRIUS ir ELENA (ŠANDOM) STANIULIS

2743 West 69th Street Tel. PRospect 6-0781

(priešais Šv. Kryžiaus ligoninę)

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas — FRontier 6-1882

AUKŠTAS DIVIDENDAS — APDRAUSTAS SAUGUMAS IR PELNINGI PATARNAVIMAI.

TAUPYKITE TVIRTAI, APDRAUSTOJ $36,000,000 ĮSTAIGOJE. AUKŠČIAUSIAS, NAUJAI PADIDINTAS DIVIDENDAS UŽ PAID UP INVESTMENTŲ SĄSKAITAS, KITI TAUPYMO SKYRIAI: OPTIONAL, BONUS, KALĖDŲ IR VAKACIJŲ SKYRIAI. GALITE TAUPYTI IR PER LAIŠKUS. SUTAUPYKITE IŠLAIDAS IŠKEIČIANT ČEKIUS IR APMOKANT VISOKIAUSIAS BILAS. VELTUI PATARNAVIMAS NARIAMS. IŠKEIČIAM IR PARDUODAM VALDŽIOS BONUS. NAMŲ PASKOLOS PRIEINAMIAUSIOM SĄLYGOM. SUŽINOT MŪSŲ AUKŠTĄ DIVIDENDĄ IR KITAS INFORMACIJAS PAŠAUKIT — GROVEHILL 6-7575.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION, 6234 SOUTH WESTERN AVE.

PIRM. 12 VAL. — 8 VAL.; ANTRAD. IR PENKT. 9 iki 4 VAK.; KET. 9 IKI 8 val. vak.; Treč. UŽDARYTA VISĄ DIENĄ; ŠEŠT. 9 IKI 2 POPIET

Dr. Nina KRIAUČELIŪNAITĖ

(Gydytoja ir Chirurgė)

MOTERŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTĖ

2750 West 71st Street

(Kampas 71st ir California)

Tel. ofiso ir rez. REpublic 7-4146

Val. 11-2 ir 6-9 v. v. Šešt. 1-4 p. p.

Priėmimas tik pagal susitarimą.

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgė)

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

7156 South Western Avenue

(MEDICAL BUILDING)

Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

Ofice tel. RE. 7-1168

Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966

DR. FRANK C. KWINN

(KVIEČINSKAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1651 West 47th Street

LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 Uždara treč. visa dieną ir šeštad. vak.

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS

2423 West 63rd Street

(Kampas 63rd ir Artesian)

VAL. 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak.

Šeštad. 2—4 popiet

Trečiad. ir sekmad. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

10748 South Michigan Avenue

Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskirus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766

Buto — ENglewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815

DR. A. NARBUTAS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

6757 South Western Avenue

Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penkt. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto. Šeštad. 2—4 p. p.

Kitu laiku pagal susitarimą.

DANTISTAS

DR. J. A. PAUKŠTYS

4253 S. Whipple Street

(Arti Archer Ave.)

Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7—9. Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta.

LAfayette 3-4949

Namų — CEdarcrest 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS

DR. VLADAS PRUNSKIS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

3259 South Halsted St.

Kasdien 3—7 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarimą

Ofiso tel. Victory 2-1484. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4342 Archer Avenue

(Kampas Kedzie ir Archer).

Val. kasdien nuo 2 iki 9 val.

Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Telef. REpublic 7-2290

SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS

2435 West 69th Street

Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. 10-12 v. Kitu laiku susitarus.

Dr. Antanas Rudokas, O. D.

Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.

4455 So. California Ave., Chicago

Šaukite YArds 7-7381

Priima: vakarais 6 iki 9; šeštad. 10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofiso CL. 4-0253, rez. GR.6-8876

DR. A. Z. ŠAULYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4645 So. Ashland Ave., Chicago

Pirmad., antr., ketv. ir penk. 6:30—8:30 val. vakare

Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.

Rez. 8053 S. Campbell Ave.

Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)

Val. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.

Jeigu neatsilieps viršminėti telefonai šaukite MIdway 3-0001

P. ŠILEIKIS, O. P.

Orthopedas - Protezistas

Aparatai-Protezai, Mod. bandažai. Spec. pagalba kojom (Arch Supports) ir t.t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 W. 63rd St. Chicago 29, Ill.

Tel. PRospect 6-5084.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.

Ofiso tel. REliance 5-4410

Rezid. telef. GRovehill 6-0617

Valandos: 1-3 p.m. ir 6-8 p.m.

Penktad. tik po pietų.

Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896

Rezidencijos: LAfayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1724 West 47th Street

(Kampas 47th ir Hermitage)

Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.

Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPŠA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

5002 West 16th Street

Val.: kasdien 5-8, šeštad. 1-3

Telef. TOwnhall 3-0959

2534 West 68th Street

Val.: tik iš anksto susitarus.

Telef. HEmlock 4-7080, neatsakius skambinti CEntral 6-2294.

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGOS

Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St.

Tel. PRospect 8-1223 arba WE 6-5577

Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v. Antr., Trečiad. ir Penktad. 6-9 val. vak. ir Šeštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE. 4-2123, rez. PR. 6-8484

DR. V. P. TUMASONIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Spec. chirurginės ligos

6255 South Western Avenue

VAL. kasdien 2—4 p. p. ir 7—9 vak. Šeštad. 2—4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta

Tel. ofiso: DAnube 6-1125

DR. A. VALIS-LABOKAS

MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS

3267 South Halsted Street

Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak. Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9400

Rezid. PRospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(Vaškevičiūtė)

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

6248 South Kedzie Avenue

Val. kasdien 1-3 p.p. ir nuo 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

DR. J. VAITAITIS

GYDYOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Ct., Cicero

Kasdien 10-12 val ryto ir 5-8 val. vak. Šeštadieniais 10-2.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1281

Tel. ofiso Victory 2-1581

Rez. Victory 2-0742

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 West 31st Street

Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių)

Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p.p. ir nuo 6-8 v.v. Šeštad. 1-4 val. popiet.

Tel. ofiso PR. 6-6446, rez. HE. 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2420 West Marquette Rd.

VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659

DR. P. Z. ZALATORIS

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659

1821 So. Halsted Street

Rezid. 6600 S. Artesian Ave.

VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—9 v. v.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Virš 25 metų patyrimo

Tel. YArds 7-1828

Pritaiko akinius, Kreivas akis ištaiso.

Ofisas ir akinių dirbtuvė

756 West 35th Street

Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10-12, penktadienį 10-2 ir šeštadieniais 10-2 val. popiet.

DR. S. VAITUSH, OPT.

Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo bei svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.

4712 South Ashland Avenue

Tel. YArds 7-1373

Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekm. ir treč. uždara.

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7333

DR. ANTANAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1957 W. Garfield Blvd.

VAL: 1—4 ir 6—9

Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

— Pritaiko akinius —

6822 So. Western Avenue

Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kitu laiku susitarus

Ofiso telefonas: PR 8-3229

Rez telef. WAlbrook 5-5076

DR. JUZĖ IR KĘSTUTIS AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

2300 West 51st Street

Val. pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto, 2iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet. Šeštadieniais 10 iki 2 val. popiet.

Ofiso tel.PRospect 6-1795

Rez. tel. GRovehill 6-5603

DR. VL. BLAŽYS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4701 South Damen Avenue

(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)

Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. Šeštad. 2—4 val. vak.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.

Telef. ofiso LAfayette 3-6048

Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez. HE. 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutarties

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

6817 South Western Avenue

Chicago 29, Ill.

Pasimatymai pagal sutarties

Telefonas REpublic 7-4900

Rezidencija: GRovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 Archer Avenue

Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet

Trečiadieniais pagal sutartį

Ofiso tel. VIrginia 7-0036

Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. RE. 7-6867

DR. BR. GAIŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(Spec. moterų ligos ir akušerija)

4055 Archer Ave.

Kampas Archer ir California Ave.

VAL.: 2—4 ir 6—8 v. v. p. p.

Šešt. 2—7 val. p. p., išskyrus sekmadienius.

Ofiso telef. YArds 7-1166

Rezidencijos — STewart 3-4511

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

756 West 35th Street

(kampas Halsted ir 35-ta gatvės)

VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofice WAlbrook 5-2670.

Res. Hilltop 5-1560

Dr. Alexander J. Javois

(JOVAIŠAS)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

MARQUETTE MEDICAL CENTER

6132 South Kedzie Avenue

Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.

Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)

2500 West 63rd Street

VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Telefonas GRovehill 6-1595

DR. ALDONA A. JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

PRITAIKO AKINIUS

Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius

2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

(LIETUVIS GYDYTOJAS)

3925 West 59th Street

VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th St., Cicero

Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare. Išskyrus trečiadienius

Butas 1526 So. 49th Ave.

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

4146 S. Archer Ave.

VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus

DRAUGAS

THE LITHUANIAN DAILY FRIEND

2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill. Tel. VIrginia 7-6641; 7-6642

Entered as Second-Class Matter March 31, 1916, at Chicago, Illinois Under the Act of March 3, 1879.

Member of the Catholic Press Ass'n

Published daily, exept Sundays, by the Lithuanian Catholic Press Society

SUBSCRIPTION RATES

$8.00 per year outside of Chicago & Cicero

$9.00 per year in Chicago & Cicero

$8.00 per year in Canada

Foreign $11.00 per year.

PRENUMERATA:	Metams	½ metų	3 mėn.	1 mėn.
Chicagoj ir Ciceroj	$9.00	5.00	$2.75	$1.25
Kitur JAV ir Kanadoje	$8.00	$4.50	$2.50	$1.00
Užsienyje	$11.00	$6.50	$3.00	$1.25

Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Henriko Radausko poezija

BEN. BABRAUSKAS, Cicero, Ill.

Kai aš stebėjau Vaižgantą ir Maironį, jaučiausi didus, matydamas didžiuosius Lietuvos kunigaikščius. Rašytojus, kurie brangiausią kūrėjo turtą, literatūrines galias, paaukojo tautos tarnybai. Kai aš sekiau Krėvę ir Sruogą, mačiau tikrus literatūros korifėjus, kuriems kūryba ir nelygstama tėvynės meilė buvo susilieję į viena: jų kūrybos šaltinis buvo tauta. Ar dabartinis mūsų kultūrinis jaunimas galės po kiek metų panašia didybe prisiminti savo pažintį ar susitikimo įspūdžius su mūsų meto vainikuotaisiais rašytojais? Klausimą atsakys jie po daugelio metų, bet pats jau klausimo iškėlimas šiandien rimtai mums kelia rūpestį.

Prieš 25 metus

Henrikas Radauskas literatūrinę veiklą pradėjo rimtai, atsargiai, lyg su nepasitikėjimu. Pirmieji jo literatūros žingsniai prieš 25 metus dažniausiai buvo J. Baltrušaičio ar kitų poetų vertimai. Literatūros knyga universiteto studijų metais Radauskui buvo ištikimiausia draugė. Ne paskaitose, bet lituanistikos bei slavistikos seminarų bibliotekose jis praleisdavo dienas. Pažinęs kaimynų poezijos aruodus, į mūsų poeziją įnešė naujų dalykų — ir teminių, ir forminių. 1935 metais pasirodęs pirmasis poezijos rinkinys "Fontanas" atnešė jau apvaldytą žodį ir minti. Tačiau Radauskas, kaip ir Anglickis, laikęsi nuošaliai nuo rašytojų bohemos, skeptiškai ir šaltai vyresniųjų savo kolegų buvo sutinkami. Net toks poezijos meistras, kaip Kazys Binkis, bus apsirikęs šiųdviejų poetų nepakvietęs į Antrųjų Vainikų antologiją.

Strėlė danguje

Antroji poezijos knyga "Strėlė danguje" išleista po gerokai nutįsusio 15 metų tarpo. Čia patekę eilėraščiai rašyti dar nepriklausomybės laikais, karo metais, taip pat ir tremtyje. Nežinančiam tų eilėraščių rašymo datų susidaro įspūdis, lyg jie būtų vieno laikotarpio, tariant antrojo etapo, padaras. Iš tikrųjų tačiau griežtesnės ribos, kuri įgalintų Radausko poeziją pagal ligi šiol išleistąsias tris knygas skirti į tris etapus, nėra. Kitapus vertus, net to paties rinkinio skirtingi motyvai arba forma nesudaro griežto knygos vientisumo. Tatai ypač ryškiai pastebime premijuotoje knygoje "Žiemos daina".

"Strėlės danguje" turinys ir motyvai kad ir įvairūs, tačiau forma ir nuotaika sudaro knygos vieningumą. Tarpe visuotinai skambių, muzikingų eilėraščių įterptosios kelios baltosios eilės ypatingo disonanso nei įspūdžio neteikia. Žodžių ir minčių žaismingumas, dažna ironija tiems eilėraščiams duoda labai daug gyvumo. Pati ironija visdėlto žymiai santūresnė už Vytauto Sirijos Giros ironišką ją poeziją, ir tatai Radausko poeziją daro pranašesnę, nors formos žaismingumas abiejų lygiai išlankstomas ligi didelių plonybių.

Žiemos daina

"Žiemos dainoje" apsčiai randame "Strėlės" muzikinių ir emocinių pradų: Afroditė ir Narcisas, Gegužis, Saulėlydis, Šokis ir pan. Tačiau turinys jau darosi skirtingas: "Strėlėje" vyravo gaivališkas pavasaris, čia kontempliacinė žiema, ten — žavėjimasis gamta, čia kritiškas požiūris į jos reiškinius ir iš to kylančios gilesnės refleksijos, ten — poetas nerūpestingas, čia — rimtas. Štai vieno posmo Atsiminimų eilėraštyje konstatuojama atsiminimų, t. y. gyvenimo atsiminimais, beprasmybė ir tuštybė (40). Fleitoje (48) lengva forma nuskamba sunkus motyvas apie gyvenimo, t. y. gimimo ir mirties, beprasmiškumą.

Gamtos momentai Radausko naujoje knygoje dažniau turi gilesnę prasmę, ne tą vaizdais pie šiamąją. Pvz. trumpas eilėraštis Žiemos daina, teikiąs vardą visai knygai, reiškia daugiau negu žiemą: žiema čia gali reikšti pasaulį (aplinką, žmones), į kurį daina neprasimuša ir grįžta pas kūrėją ("į savo namus"). Gamta yra muzikos (apibendrinant — apskritai kūrybos) šaltinis: "augštoj tyloj kaip vėjas tirpo arfos", "upelis bėgo, virpėdamas visom stygom", ir todėl nenuostabu, kad

Klajūnas muzikas girdėjo
Balsus dangaus, vandens ir /javo
Ir juos simfonijon sudėjo,
Ir ji šlamėjo ir žaliavo, 15

Poetą domina ne tiek statinis gamtos reginys, kiek jos dinamika, kitimas. Sakysim, būdingai vaizduojamas žiemos virtimas pavasariu: atsiradusi lakštingala, isteriškų balsu juokdamos, nukrito į žydrą sniegą, skambios upės ima bėgti per pievą, "ir veda žiemą jauną į mirtį degančią pavasaris vikrus" (Žiemos mirtis, 26).

Didelė duoklė gamtai

Gamtai poetas atiduoda didelę duoklę, beveik visą pirmąjį skyrių, pavadintą Saulės keliais, jai paskirdamas. Nerasi premijuotoje knygoje nei meilės motyvų, kurių tiek daug buvo "Strėlėje", nei religinių motyvų, nei tėvynės meilės. Įsimylėjęs paprastai jieško poezijoje meilės posmų, tikėjimo skleidėjas — religinių minčių, patriotiškai nusiteikęs tautietis — šviesių patriotinių vaizdų ar atvaizdų. Pageidavimus, savaime aišku, gali reikšti kiekvienas pagal savo būdą ir palinkimus, tačiau rašytojui taip pat valia turėti savo būdą ir savus palinkimus. Jeigu jis nejaučia savyje kokio patraukimo ar meilės, kaipgi jis suks tuo keliu savo kūrybą! Šią publicistų ir visuomeninkų keliamą temą palietę, Radausko atveju konstatuojame: poetas šiuo tarpu pasireiškia indiferentiškai ir patriotiniam, ir religiniam, ir erotiniam motyvui.

Monologai

Antroje knygos dalyje vardu Monologai poetas kalba pats su savim (dėl to — monologai), pats sau, niekieno nepritariamas, svarsto, vertina daiktus ir reiškinius, bandydamas parodyti jų esminius aspektus. Dienos reikalai ir rūpesčiai Radausko poezijos neliečia. Artimesni jam tie milioniniai metų tarpai, kada kosmosas užges, kada "planetos painiosis voratinkly, prieš mirtį zyzdamos kaip musės", tuomet, aišku, ir poeto nemirtingumas baigsis: "įšals leduos", 55. Akmenėjime, žiūrėdamas į marmorinę statulą, poetas tolimoje ateityje įmato, kaip viskas suakmenėja: "kaip marmoro bangos užlieja erdvę ir laiką", 56. Skirtingai įdomūs Kelionės patarimai, dvelkią tikru antikiniu epu, o iš tikrųjų ryški ironija tų senovinių patarimų, kaip ir visų dievų, kurie žmonėmis nesirūpina: "patys vos spėja apsidirbti", 54. Lygiai reikšmingai paironizuojama ir poetai romantikai:

Ir ištirpo sodai tartum sniegas,
Ir poetai soduose ištirpo.

Jiems užliejo širdį šiltas miegas,
Kur eilėraščiai kaip vaisiai sir- /po, 42.

Moderniam amžiuj, žinoma, neužmerktos akys ir mūzoms, tik jos, savaime aišku, neša ne metafizinį įkvėpimą, bet apčiuopiamesnius daiktus: neišsipildančius sapnus, neišsibaigiančius troškimus, laimę, ...kurios nėra ("ji dar neatėjo", 37).

Poezinė filosofija

Trečiąją knygos dalį sudaro jau nebe eilėraščiai, o poezinė filosofija, ar net istorijos (daiktų, žmonių, įvykių) filosofija. Pvz. Kantrybėje išreiškiama pasaulio susikūrimo, jo formų kitimų tam tikra koncepcija. Čia Radauskas įvairiems reiškiniams ar paveikslams nuima pozą, kaukę, pilietiškai tariant, pašalina tradicinį veidą, "išaiškina" juos. Kaikurių naujovininkų manymu šitokia poezinė filosofija virsta teitie poezija, bet gali išeiti taip, kad literatūros istorija suteiks jai laiko ligos vardą... Tos rūšies dalykai nesunku suvokti, kitus jų naujovė gali nustebinti, tik sužavėti — sunkiau.

Skambumu paremtas vaizdas

Radauskas stipriausiai įtaigojąs yra ten, kur vaizdą remia skambumas:

Žemė ūžia bitėm, žaidžia vaba- /lais,
Upėj plaukia debesys putotais /gabalais, 27.

Įdomus savo nelauktumais, pvz. Afroditės ir Narciso pradinis vaizdas "Nei mėnulio, nei žvaigždžių..." parengia mus tamsios nakties įspūdžiui, bet iš tikro čia turima galvoje saulėta diena. Patrauklūs ir tie ypatingieji epitetai, iš pirmo pažvelgimo atrodą tokie kontradikciniai "minkšti (gaisro rankų) smūgiai", "atkaklus (nakties) švelnumas" ir pan. Tačiau iš kitos pusės tokie epitetai, kaip "fanatiškos gėlės", "fanatiška gamta" yra intelektinės gamybos, panašiai kaip kad ir kaikurios antraštės: Saulės darbai, Žiemos darbai, Žiaurus pavasaris... Visdėlto vienur tai kitur pasitaiką intelektiniai pradai sumaniai išlyginami irracionaliniais momentais. Be abejo, bus tokių, kuriems pastaros rūšies momentai ("ant jų linguojas **paukščių sielos**", 20, "žalios žvaigždės kvepėjo kaip rūtos", 34), kaip nesuvokiami, atrodys nepriimtiniausi, tačiau, kaip tolimų asociacijų vaidiniai, jie turi poezinį pagrindą.

KRONIKA

● **Religinio meno parodą** aplankė daugiau kaip 1,500 žmonių. Nemažai lankytojų atėjo paskaitę parodos aprašymą "Chicago Tribune" dienraštyje.

● **Povilas Abelkis** baigė rašyti Visų Šventų parapijos Chicagoje monografiją, paliesdamas plačiau ir apskritai tos kolonijos lietuvių gyvenimą. Dabar baigią antrą tomą romano — Pirktinukė, o taipgi rengiasi perkurti romaną Piemenukas, kuriame aprašomas Lietuvos atsikūrimo laikotarpis.

RŪTOS MENO ANSAMBLIS

Balandžio 22 d. dainuos Webster Hall, New Yorke, per "Lietuvos atsiminimų" radijo valandos sukaktuvinį (15 m.) parengimą. Taipgi pasirodys ir Rūtos šokėjai, kuriems vadovauja Aldona Pitkūnigienė. Choro vadovas — Algirdas Kačanauskas.

NAUJOS KNYGOS LIETUVOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

Knygoje aprašyta šimtai Lietuvoje nuolat gyvenančių ar tik retkarčiais praskrendančių paukščių ir paukštelių, kurie suskirstyti su mokslininko kruopštumu į įvairias šeimas ir pošeimius. Pvz., šioje knygoje aprašytos šios paukščių šeimos: gegutės, leliai, žalvarniai, bitininkai, tulžiai, kukučiai, čiurlėnai, geniai, varnos, varnėnai, volungės, kikiliai, vieversiai, kielės, lipučiai, bukučiai, zylės, medšarkės, musinukės, giesminiai, kregždės. Aprašytų paukščių tokia daugybė ir toks įvairumas, kad net ir kaimo žmogus, praleidęs visą savo gyvenimą laukuose ir miškuose, vargiai visus aprašytus paukščius yra matęs, o tuo labiau jų vardus žino. Prof. T. Ivanauskas, žinomas mūsų gamtininkas, stebi paukščius visą savo gyvenimą ir knygoje apie juos rašo iš savo patyrimo. Naudojasi ir įvairiausiais kitų stebėtojų aprašymais. Kiekvienas paukštis aprašytas smulkiai: jo išvaizda, gyvenimo būdas, zoologiniai ypatumai, jo papročiai ir palinkimai, kaip ir kur jis peri, kuo minta, jo lizdas ir kiaušiniai, jo kelionės, kur ir kada jį galima sutikti ir t. t. Paukščių vardai duoti lietuviškai, lotyniškai, gudiškai, estiškai, latviškai, lenkiškai, rusiškai ir vokiškai.

Tačiau knygoje yra prikaišiota ir okupantų propagandos: esą, tik dabar profesoriui darbo sąlygos pasidariusios "palankios". Kai kuriuos paukščius aprašinėjant, persmulkiai išvardinami Rusijos kraštai, kur šie paukščiai gyvena. Pasakyta, kad Ventės Rago paukščių stebėjimo stotis tik dabar įsteigta, kai tuo tarpu ji veikia jau keliasdešimt metų. Profesorius sąžiningai laikosi naujų okupantų išgalvotų pavadinimų ir sienų ir rašo: pamedulė gyvena... Kaliningrado srityje, apie Sovietską (Tilžę, kitur buv. Tilžę), matyta Gusevo (Gumbinės) apyl. ir pan.

Knygos gale visiškai nereikalingas skyrius "Ornitologijos būklė Rusijos imperijoje, pradedant nuo XVIII šimtmečio, ir Tarybų Sąjungoje", kur aprašyti įvairūs rusų paukščių tyrinėtojai ir gamtininkai, išskyrus tik S. B. Jundiką, gyvenusį Vilniuje, ir (grafą) K. Tyzenhauzą, taip pat vilnietį.

* * *

3. **Lietuviškos dainos,** užrašė Antanas Juška, 3 didžiuliai tomai, išleisti Valstybinės Grožinės Literatūros leidyklos Vilniuje, išleidimo metai nenurodyti. Šios knygos pirmykštis pavadinimas buvo "Lietuviškos dainos užrašytos par Antaną Juškevičę", išleista 1880 m. Kazanėje, Rusijoje. Visos Ant. Juškos-Juškevičiaus dainos, išleistos Kazanėje, dabar išleistos II leidimu ir paskirstytos į 3 tomus: I tomas — dainos 1 — 461, II tomas — dainos 462 — 1023, IIItomas — dainos 1024 — 1569. Visi dainų tekstai, spausdinti 1880 m. Kazanėje, dabar nufotografuoti ir kiekvienas toks tekstas spausdintas kairiame knygos puslapyje, gi dešiniame puslapyje kiekviena daina spausdinta dabartine rašyba. Be to, fotografiniu būdu atspausdintos ir visos Juškos duotos įžangos, paaiškinimai, rodyklės ir pan.

I t. 925 pusl. pasakyta, kad 9 Juškos dainos šiame leidime išleistos. Kokios tos dainos ir kodėl jos išleistos, nepasakyta. III tome yra pridėtos 52 dainos, surinktos iš kitų šaltinių (Juškų rankraščių, kitų rinkinių), kurių pirmame leidime nebuvo. Be to, kiekviename tome duota po keliasdešimt dainų melodijų, užrašytų pačių Juškų ir buvusių išspausdintų rinkinyje "Melodje ludowe litewskie", Krakow 1900. Dainų melodijos parūpintos, surūšiuotos ir, kaip ji pati sako, kaikur ir kiek perdirbtos, J. Čiurlionytės. Taip pat čia naujai duoti visų dainų alfabetiniai sąrašai, svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėliai ir J. Čiurlionytės paaiškinimai apie melodijas I tomo pradžioje duota Ant. Mockaus įžanga apie Juškas ir jų darbus bei Antano ir Jono Juškų fotografijos.

Ir šiose knygose neapseita be komunistinės propagandos. Ant. Mockus, duodamas apžvalgą apie Juškas ir jų dainų rinkinius, savo apžvalgoje nereikalingai prikaišiojo visokių rusų rašytojų pavardžių ir išsireiškimų (Černyševskis, Gorkis, Dobroliubovas), kurie nei su lietuviais, nei su šiomis dainomis nieko bendro neturi. Stengiasi pabrėžti, kad Juškų rinkinyje esą dainų, kurios vaizduoja "socialinę nelygybę", visur "apstu neapykantos engėjams, ponams ir visai feodalinei santvarkai". Autorius, aprašydamas Ant. Juškos-Juškevičiaus gyvenimą, niekur nepasako, kad jis buvo kunigas; bet kaikur yla ima ir išlenda iš maišo, pvz., 8 pusl. rašo: "Iš Pušaloto A. Juška 1862 m. buvo perkeltas į Lyduvėnus. Norėdamas daugiau laiko skirti tautosakai rinkti, atsisakė klebonijos administravimo darbo ir prašėsi kur nors paskiriamas vikaru"; I t. 929 pusl. išnašoje: "...zebrane przez s. p. ks. Antoniego Juszkiewicza".

Patys dainų tekstai perrašyti dabartine Lietuvoje vartojama rašyba, kuri žymiai skiriasi nuo "Lietuvių kalbos vadove" rekomenduojamos rašybos. Kaip pati J. Čiurlionytė sako, dainų tekstų perrašymas buvęs labai sunkus, nes pačios dainos užrašytos tarmiškai arba kaikur gal net ir iškraipytai. Dainų tekstuose sutinkami žodžiai Dievas, Dievulis naujoje transkripcijoje visur rašomi dievas, dievulis, tik eilučių pradžioje, jei taip pasitaiko, rašoma Dievas (Velykos — velykos). Bet šiaip dainose apdainuoti kunigai, bažnytinės apeigos, pomirtinis gyvenimas ir kt., palikta nekeista.

Bendrasis knygų redaktorius Vyt. Maknys, techn. red. V. Serapinas, korektorė J. Meciūnaitė.

* * *

4. **Lietuvių liaudies dainos,** rinktinė, paruošta J. Čiurlionytės, išleista Vilniuje 1955 metais. Tai gana stambus rinkinys, turįs net 612 pusl., bet perkrautas rusišku ir visiškai nereikalingu balastu. Visi knygos tekstai ir dainos dviem kalbom — lietuviškai ir rusiškai. Kuriems galams įkišo tuos rusiškus tekstus! Viso dainų čia surinkta net 295. Daugumoje — lietuvių liaudies dainos, daugelis jų plačiai žinomos ir visur dainuojamos, kitos randamos tik senuose rinkiniuose ar ir naujai mūsų kompozitorių harmonizuotos. Kiekvienos dainos paduota melodija ir pažymėta, kokioje apylinkėje ji užrašyta, o toliau lietuviškas tekstas ir rusiškas jo vertimas. Autorė naudojosi kaip senais, taip nepriklausomos Lietuvos laikais išleistais dainynais ir dabar naujai surankiotomis dainomis, pvz., Chr. Bartsch "Dainų balsai", J. Bendoriaus "Aušrelei beaūštant", T. Brazio "Mūsų dainelės", J. Gruodžio "Liaudies dainos chorui", brolių Juškų dainų ir melodijų rinkiniais, M. K. Čiurlionio, L. Rėzos, A. Sabaliausko, St. Šimkaus, J. Tallat-Kelpšos ir kitų kūriniais; yra davusi ir savų kūrinių.

Visos dainos grupuotos skyriais: darbo dainos — arimo, šienapjūtės, rugiapjūtės, avižų pjovimo ir grikių rovimo, linarūtės, gyvulių ganymo, malimo, verpimo ir audimo, skalbimo dainos; sutartinės; buitinės — meilės ir vestuvių, šeimos, moters dalios, našlaičių, sueigų ir gėrimo, satyrinės, žaidimų ir šokių dainos; socialinio protesto (baudžiavos laikų), kareivių, rekrūtų dainos, revoliucinės dainos (faktiškai 1905 m. laikotarpio dainos), tarybinio laikotarpio dainos. Dainos iš 1905 m. laikotarpio, I ir II pas. karų dainos — daugumoje menkos, o vadinamos "tarybinio laikotarpio dainos" — tai tik nemokšų blogai sulipdyti pliauškalai su rusiškomis melodijomis. Iliustracijai paimkime kad ir šitokią "dainą" (293) pusl.):

Visi žmonės geros valios
Deda parašus savus
Po Stokholmo atsišaukimu,
Kurs visiems yra brangus.
Mes už taiką visi stosim,
Drąsiai ginsim ją visi,
Tenegąsdin atomo bomba,
Nes ji mums yr nebaisi ir /t. t.

Knygos pradžioje įdėtas ilgas įvadas, kuriame J. Čiurlionytė nupasakoja lietuvių liaudies dainų atsiradimo istoriją, jas suskirsto ir smulkiai aptaria turinio, kalbos ir melodijos atžvilgiais, smulkiai išnagrinėja įvairiausias dainų melodijas muzikiniu ir kompoziciniu atžvilgiais, viską iliustruodama gausiais pavyzdžiais. Knygos pabaigoje pridėti komentarai, kuriuose kiekviena daina smulkiai aptarta: kas padainavo, kur, kada, kas užrašė ar harmonizavo, kur ir kada spausdinta ir t. t. Visi šie tekstai taip pat išversti rusiškai.

Knygos autorė, versdama dainas į rusų kalbą, turėjo daug bėdos, nes išversti į svetimą kalbą tokius žodžius, kaip: anyta, šešiūrėlis, rūdymėlis, abrakėlis, ulbonėliai ir kt. vargiai ar įmanoma. Be to, čia daug visokių "buržuazinių ir fašistinių" terminų, kaip: dvaras, dvarelis, kunigėlis, bažnyčia ir t. t. Taip pat čia minimi tokie vietovardžiai kaip Tilžė, Karaliaučius, kuriuos reikėjo palikti neverstus, nors rusiškuose žemėlapiuose jų ir neberasi.

Bendrasis knygos redaktorius B. Sereiskis, muz. red. V. Paltanavičius, dail. V. Bačėnas, techn. red. Č. Vyšomirskis, korektūra D. Meciūnaitės ir M. Bielinskienės.

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius **perkraustymus** ir pervežimus **iš tolimų ir artimų atstumų.**

Tel. BI. 7-7075 arba RE 7-9842

TELEVIZIJOS
ir Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4617 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

MUTUAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSN
SAVINGS INSURED UP TO $10000

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

pataria:

1. Nepraleiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 WEST CERMAK ROAD
Tel. VIrginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketv. nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neatidaroma.

Mes mokame Aukštą Dividendą

MIDLAND Savings and Loan Association

INSURED

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

TĖVYNĖS SARGYBOJE

Tėvynės Sargo 60 metų sukakčiai

A. MERKELIS, Great Neck, N. Y.

Mūsų tautinis atgijimas nėjo viena srove. Jis šakojosi į keletą, kurios, nors ir nesutardamos tarp savęs, tekėjo viena linkme, atvedusia mūsų tautą į nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Lietuvių tauta giliai religinga, ir religija — vienas iš svarbiausių veiksnių, formavusių tautos charakterį ir kultūrą. Tačiau daugelis senosios kartos kunigų buvo sulenkėję, konservatyvūs ir tesirūpiną tik bažnytiniais reikalais. Jaunesniojoje kunigų kartoje ėmė rastis vis daugiau ir tokių, kurie sielojos ir savo tautos kultūros reikalais. Tad, "Aušrą" ir kiek vėliau "Varpą" pradedant leisti, buvo jieškoma ir kunigų talkos, ir jie tai talkai nebuvo abejingi. Tačiau toji talka negalėjo būti taip plati.

Daugumas ano meto mūsų šviesuomenės, ėjusios mokslus Rusijos universitetuose, buvo liberališkai nusiteikusi ir religijai indiferentiška. Kad daugiau ar mažiau liberališkai nusiteikusios šviesuomenės vieningas tautinis darbas su kunigais būtų galimas, abiems pusėms reikėjo daug tolerancijos, takto ir sugebėjimo pirmaeilius dalykus skirti nuo antraeilių. Tačiau to kaip tik ir trūko, ir tai buvo viena iš priežasčių, kad mūsų tautinis atgijimas jau pačioje pradžioje suskilo į dvi sroves: liberalinę ir katalikinę. Nei "Aušroje", nei juoba kiek vėliau "Varpe" katalikybės principų nebuvo perdaug paisoma, ir tas katalikybės principams jautrius kunigus pastūmėjo eiti savu keliu ir liberalizme bei kiek vėliau iš jo išaugusiame socializme matyti didelį pavojų Katalikų Bažnyčiai ir pačiai lietuvių tautai ir su tuo pavojumi griežtai ir be jokių kompromisų kovoti.

Vos metams praslinkus nuo "Varpo" išleidimo, 1890 m. pradžioje kunigai pradėjo leisti "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgą", kuri prieš "Varpą" buvo karinga, ypač ten, kur ji matė katalikybę ir kunigus įžeidžiant. "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgos" šiurkščia polemika su "Varpu" buvo nepatenkinti kaikurie jaunesnieji kunigai ir Kauno bei Seinų seminarijų klierikai, kurie jau veikė organizuotai. 1893 m. ką tik baigęs Kauno kunigų seminariją kun. Juozas Tumas buvo pasiųstas į Mosėdį pas vyriausiąjį apžvalgininką kun. Kazimierą Pakalniškį — Dėdę Atanazą, kad jis švelnintų "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalgos" polemiką su varpininkais. Tačiau kun. Kazimieras Pakalniškis, kietas kaip titnagas žemaitis, buvo neperkalbamas. Jun. Juozo Tumo pasiuntinystė nepasisekė, bet jame liko gyva naujo laikraščio idėja, kurią jis įgyvendino po dvejų ir puse metų: 1896 metų pradžioje daugiausia jo pastangomis buvo pradėtas leisti "Tėvynės Sargas".

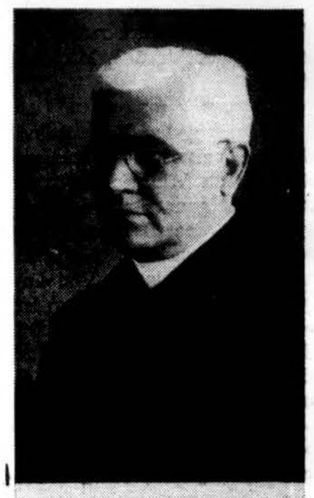

Kun. Dr. Juozas Tumas Vaižgantas

Kun. Juozas Tumas siekė lietuviškam darbui jungti lietuvius pasauliečius šviesuolius su kunigais. Tačiau šio savo didžiojo siekimo "Tėvynės Sarge" jis neįstengė įvykdyti. Tautiniam atgijimui plintant, didėjo ir to meto negausios lietuvių šviesuomenės ideologinis skaidymasis. 1890 m. Lietuvoje pradėjo reikštis socialistinis veikimas (JAV lietuvių tarpe jis pradėjo reikštis keleriais metais anksčiau). 1892 m. "Varpe" pradėta spausdinti ir socialistinių straipsnių. Apie 1895 m. kairioji varpininkų grupė sudarė lietuvių socialdemokratų kuopą, o 1896 m. buvo įsteigta ir Lietuvos Socialdemokratų partija.

Ir varpininkus, ir sargininkus (vėliau išaugusius į krikščionius demokratus), ir socialdemokratus, skyrė ne siekiamai, kurie visų buvo bendri — Lietuvos gerovė, bet jiems siekti priemonės. Sargininkai pirmon vieton statė Dievą, ir iš jo vedė tėvynės meilę: "Žmogus, kuris myli V. Dievą, klauso Jo prisakymų, turi mylėti ir tėvynę — nes tai tokia Dievo valia. Toksai žmogus negali prisilaikyti tos iškreiptos patarlės — kur gerai, ten tėvynė — bet turi daryti gerai, idant jo tėvynėje, jei pirma buvo sunku gyventi, negerai, pasidarytų ramus gyvenimas būtų gerai" ("Tėvynės Sargas", 1896 m. Nr. 11).

"Tėvynės Sargą" pradėjus leisti, "Žemaičių ir Lietuvos Apžvalga" buvo sustabdyta. "Tėvynės Sargas" už savo pirmatakę buvo pažangesnis ir tobulesnis, tačiau jis laikėsi savo pirmatakės pagrindinių gairių. Katalikybės stiprinimas, griežta kova su lietuvių tautos rusinimu bei pravoslavinimu ir plintančiu socializmu — štai pagrindinės sargininkų veikimo gairės. Laikydamies tų gairių sargininkai, kaip ir apžvalgininkai, neišvengė aštrios polemikos su kitais lietuvių laikraščiais.

Per aštuonerius metus "Tėvynės Sargas" budriai stovėjo lietuvių tautos sargyboje ir lietuvių kultūriniame bare išvarė plačią ir gilią vagą. "Tėvynės Sargas" labiau negu kuris kitas ano meto lietuvių laikraštis, pasiekė Lietuvos kaimą ir jame ugdė pasipriešinimą lietuvių rusinimui ir pravoslavinimui. Lietuvių tauta sėkmingai galėjo priešintis jos rusinimui ir pravoslavinimui, tik kultūriškai ir ūkiškai stiprėdama. "Lietuvos užduotis iš vienos pusės, daboti, idant nesiplatintų jos krašte gudiška dvasia ir kreivatikystė, o iš antros pusės rūpintis, idant žmonės taptų kaskart šviesesni mokslu, o per tai būtų tvirtesnio tikėjimo ir patogesnio gyvenimo ir gautų geresnį duonos kąsnį. Su ginklais rankose prieš gudų valdžią nesišiaušti, bet vienok nepasiduoti pavertimui į gudus ir kreivatikius, yra tai tėvynainių lietuvių pamatas, ant kurio stovi tikra tėvynės meilė" — "Tėvynės Sargas" 1896 m. Nr. 11).

Šio meto mūsų spauda — labiau informacinė, gi "Tėvynės Sargo" laikų — rezistencinė, ugdanti pasipriešinimą rusų valdžiai. Tai buvo ne politinė, bet daugiau kultūrinė rezistencija, skatinant griežtai priešintis visam tam, kas žlugdo lietuvių tautinę gyvybę, kas trukdo jai augti ir stiprėti. Rusiškos mokyklos labiausia žalojo lietuvių tautinę gyvybę, kas trukdo jai augti ir stiprėti. Rusiškos mokyklos labiausia žalojo lietuvių tautinę gyvybę, o spaudos draudimas trukdė lietuvių kultūrinį augimą. Tad sargininkų daugiausia ir buvo kovojama su tomis blogybėmis.

Sargininkai, kaip ir varpininkai, lietuvių tautinį atgijimą glaudžiai siejo su lietuvių tautos ūkišku stiprėjimu. Juk tik ūkiškai stiprėjantį tauta yra pajėgi ne tik kultūriškai egzistuoti, bet ir kurti. Sargininkai siekė, kad lietuvis ūkiškai būtų stiprus, giliai įaugęs į savo krašto žemę ir jame būtų pilnateisis šeimininkas, o ne nuskuręs kampininkas.

Kaip "Aušra" labiausia yra siejama su Jonu Basanavičiumi, "Varpas" su Vincu Kudirka, taip "Tėvynės Sargas" su Juozu Tumu - Vaižgantu. "Aušra" Lietuvos kunigus pažadino tautiškai veikti, "Varpas" juos paskatino organizuotis, o "Tėvynės Sargas" juos suorganizavo. Tačiau "Tėvynės Sargas" nebuvo vien kunigų laikraštis: jame bendradarbiavo ir daugis pasauliečių, net ir Jonas Basanavičius, Jonas Jablonskis, Kazys Būga, Jurgis Šaulys ir kt.

"Tėvynės Sargas" mūsų kultūriniame gyvenime nebuvo sporadiškas reiškinys: jis išugdė Lietuvių Krikščionių Demokratų partiją: 1905 m. gruodžio 1 d. vadaktiečiai kun. Juozo Tumo vadovaujami įsteigė politinę kuopą, pavadindami ją "Lietuvių Krikščionių Demokratų sąjunga". Tad "Tėvynės Sargo" skelbtosios idėjos tebegyvos ir šiandien.

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas!

11 gabalų — tiktai už $169.00

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujiniėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711

Felix Raudonis, sav. ir menadžeris

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE

Kiekvieno Santaupos Apdraustos Iki $10,000.00

IR

Paskolos Duodamos Namų Įgijimui

Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., Tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

BUICK'AS

LIETUVIŠKAS

AUTOMOBILIS

SEGHETTI **TRAVEL** BUREAU

2451 So. Oakley Avenue Tel. YArds 7-3278

MES PARŪPINAME KELIONES LIETUVAIS, GELŽKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS.

Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ Skyrių. Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING

IŠ TOLI IR ARTI

NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI

ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

Lietuvių Prekybos Namai

VISA GAMTA PAVASARĮ PUOŠIASI ŽALUMYNAIS,

O ŽMONĖS SAVO NAMUS PUOŠIA

NAUJAIS BALDAIS

VISA TAI KAS NAUJAUSIA BALDŲ PASAULYJE RASITE PAS MUS!

Inspired by the simple charm and functional utility of modern day living, this grouping by MASTERCRAFT will truly be a room-arranger's delight. See it in a color assortment as varied as the rainbow.

SVEČIŲ KAMBARIO BALDUS

jūs rasite įvairiausiuose stiliuose, spalvose, medžiagose ir geriausių Amerikos firmų: Karpen, Simons, Pulman, Northome Master craft, Union, Flextile, Skyline ir daug kitų. Dviejų dalių setai nuo ..... $150.00 iki $500.00

MIEGAMŲJŲ KAMBARIŲ BALDAI

Amerikos ir Europos stilių, raudonmedžio riešuto, vyšnios, kadugio, klevo, ąžuolo, skirpsto ir kitų medžių.

5 dalių riešuto medžio miegamieji su Silver šlifuotu veidrodžiu parduodamas visur virš $200 pas mus tiktai $149.00

5 dalių Moderniausi miegamieji su dviem atskiromis lovom, Brazilijos raudonmedžio parduodami virš $500.00 pas mus tiktai $350.00

TELEVIZIJOS APARATAI:

Geriausių Amerikos Fabrikų: Dumont, Zenith, RCA, Admiral, Sylvania, Motorola, Westinghause, General Electric, ir daug kitų — Traveler 21 inčo puikus mahagoni Kabinetas ant žemės pastatomas, juodu stiklu parduodamas $269.00 pas mus tiktai $175.00

17 inčų mahagoni Kabinetu stalo modelis tik ..... $ 99.00

ŠALDYTUVAI, PEČIAI, AIR CONDITION:

Šaldytuvai: Westinghause, Admiral, Norge, General Electric, Kelvinator 8 Cub. nuo $175.00

Pečiai, Crown, Universal, Maytag ir daug kitų. 36 inčų nedūžtamu parcelanu parduodami po $150.00, pas mus tiktai $129.00

Air Conditioning apšaldymui viso buto, stumdomi iš vieno kambario į kitą, pirmą kartą rinkoje, naujausias išradimas tiktai $299.00

MATRACAI:

Vatiniai, spyruokliniai, ar pagal medicinos daktarų receptus. Svečių kambarių lempos nėra mums konkurentų nei skonio nei kokybės atžvilgiu. Kavos staliukai: Amerikos ir Europos fabrikų: Puikiausi staliukai nedegamu viršumi raudonmedžio, riešuto ar ąžuolo medžio tiktai ..... $15 — $ 29.00

Telefonui staliukai pigesni ..... $ 2.50

Kavos staliukai ąžuolo, ar riešuto ..... $ 6.50

9x12 linoleum įvairiausių spalvų ..... $ 5.50

KILIMAI:

įvairiausių dydžių, geriausių fabrikų kaip Bigelow, Alexander Smith, Magee ir kitų. Vilnoniai 9x12 nuo ..... $39 — $150.00

Virtuvėn stalai: Formica viršumi su 4 puikiom kedėm parduodami $69.00 pas mus $ 39.00

7 dalių Chromo stalai parduodami po $130 pas mus ..... $ 99.00

KNYGOM SPINTOS IR RAŠOMIEJI STALAI:

Knygom spintos su stiklo durim, pakeičiamos lentynos — parduodamos $49.00 pas mus tiktai ..... $ 29.00

Knygom spintos ąžuolo, riešuto ar raudonmedžio su stiklo durim parduodamos $69.00 pas mus tik ..... $ 39.00

Knygų spintos su šlifuoto stiklo stumdomom durim, europietiško skonio tiktai... $ 75.00

Visos prekės be sugadinimų, brokų, naujausio stiliaus.

Kainos be užprašymo, klientų sąskaitos neparduodamos Finansų Kampanijom

Išmokėjimai iki 36 mėnesių ir ilgiau.

FURNITURE CENTER, Inc.

Kreipkitės į prekybos Vedėją

3222-24-26 So. Halsted St. Tel. — Victory 2-4226

Sekmadieniais — 10—5 v. neskaitomo taksų. Pirmad., ketvirtad. 9—9:30.

Kitom dienom 9—6 v.

Visatos amžius—4 bilionai metų

Kaip apskaičiuojamas senumas

DR. V. LITERSKIS, Vokietija

Istorijos mokslo pagrindas yra seni raštai. Rimtas istorijos pagelbininkas mūsų laikais yra gamtos mokslai, kurie laiko erdvei suteikia daug aiškumo. Douglas, ištyręs Amerikos Uolinių kalnų medžio rievių storį, kuris yra saulės spinduliavimo išdava, sukūrė dendrochronologiją. Nevienodas medžio rievių storis rodo metinio spinduliavimo svyravimus, kuriuos sukelia saulės dėmės ir kiti veiksniai. Rieves turi dabartiniai ir prieš šimtmečius kritę medžiai. Dendrologinis metodas gali apibūdinti 1500 metų laikotarpį. Galbūt medžio rievių kalendorius bus prailgintas ligi 3000 metų, vadinasi, pasieks 1000 metų prieš Kristaus gimimą. Pagal šitą metodą nustatyta, kad prieš 1100 metų prie San Francisko vulkanas užpylė pelenais indėnų trobeles.

Juostuotų molių chronologija

De Geer, švedų geologas, išvystė juostuotų molių arba "varvų" chronologiją. Tirpstančio paskutinio ledyno vanduo paliko molio nuosėdų, kurios su siklostė įvairaus svorio sluogsneliais. Ledyno tirpimas ir tuo pačiu susidariusi vandens masė priklausė nuo klimato. Uždaro baseino dugne nusėdo nevienodo storio molio sluogsniai, kurių storis rodo klimato svyravimus. Juostuotų molių tyrimas yra labai praplitęs geologinis metodas, kurio pagelba yra nustatyta, kad Šiaurės Europos ledynas paskutinį kartą pasitraukė prieš 20,000 metų. Yra nustatytas parelelizmas tarp Šiaurės Europos, Kanados, Islandijos, Argentinos, Čilės ir Himalajų juostuotų molių. Juostuoti moliai dengia didelius Lietuvos žemės plotus. Geriausias molis plytų gamybai.

Anglies izotopai ir radinių amžius

Radioaktyvios anglies izotopo tyrimas yra amerikiečio Libby išvystytas priešistorinių radinių apibūdinimo metodas. Iš azoto pasigamina radioaktyvios anglies izotopas, kuris yra kosminių spindulių poveikio išdava. Lėtas radioaktyvios anglies nykimas sudaro organinių medžiagų amžiaus mąstą. Senų medžių ir žinomo amžiaus archeologinių radinių tyrimas patikrina šito metodo tikslumą. Libby metodas turi didelį pritaikymą: šitaip nustatomas priešistorinių radinių amžius. Metodas pritaikomas ligi 12,000 metų radiniams. Dabar vyksta to metodo tobulinimas, kuriuo bus pasiektas radinių apibūdinimas ligi 40,000 metų senumo.

Gyvų padarų liekanos

Bet šitie metodai apima tik labai trumpą laikotarpį. Nė vienas iš tų metodų nesiekia miliono metų. Žemė susiformavo prieš keturis bilionus metų. Toks yra žemės amžius. Geologų ir paleontologų uždavinys nustatyti erdviškai išskirtų procesų vienalaikiškumą ir įvairių žemės sluogsnių amžių. Procesų vienalaikiškumas nustatomas iškasenų pagelba: pagal fosilijas. Fosilijos yra anglinės ir gyvulinės kilmės suakmenėjimai.

Tam tikri pirmą kartą atsiradę augalai ir gyvuliai staiga išsiplečia po žemės paviršių. Likučiai arba suakmenėjimai išliko ligi mūsų laikų. Rasti augalų ir gyvulių suakmenėjimai padeda nustatyti erdviškai atskirtų žemės sluogsnių vienlaikiškumą.

Yra kitas metodas žemės sluogsnių vienalaikiškumui nustatyti: suakmenėjusių augalų žiedadulkių tyrimas. Augalų žiedadulkės yra atsparūs padarai. Bet augalų ir gyvulių istorija prasideda tik nuo Kambrio periodo. Prieškambrinio žemės periodo suakmenėjimai beveik neišliko. Žemiškos gyvybės amžius ilgesnis kaip du bilionai metų. Išsiplėsdavo tam tikros augalų ir gyvulių rūšys ir po kurio laiko vėl išnykdavo. Daug augalų ir gyvulių likučių žemės sluogsniai užkonservavo.

Ledynai

Paskutinis žemės istorijos periodas, kurį mes dabar gyvenam, yra kvarteras. Šio periodo pradžioj išsivystė milžiniški ledynai, kurie pririšo didelę vandens masę. Vandenynų paviršius ledynų išsiplėtimo metais buvo maždaug 200 jardų žemesnis kaip mūsų laikais. Bet tarpledlaikiuose vanduo grįždavo atgal į jūras. Tuo būdu vandens paviršius jūrose bent 300 jardų pakildavo. Pakilęs vanduo užpildavo didelius žemės plotus. Išsiplėtusių jūrų krantų žymės, pvz., terasės, išliko ligi mūsų laikų. Tas tarpledlaikių vandens paviršiaus pakilimas ap imdavo visą žemę. Viduržemio jūros pakraščių terasės yra Šiaurės ledlaikių vandens veikimo išdava. Per ledlaikių gadynę atsirado daug koralų rifų ir atolų.

Radioaktyvios medžiagos

Patikimiausias metodas žemės sluogsnių amžiui nustatyti yra medžiagų radioaktyvumas. Uranas per tam tikrą laiką virsta švinu. Yra nustatytas virtimo tempas. Kristalinės uolėnos amžius nustatomas pagal susidariusį uolėnos švino kiekį.

(Nukelta į 6 psl.)

ALICE STEPHENS ANSAMBLIS KONCERTUOS NEW YORKE

"LIETUVOS atsiminimų" radijo valandos didžiulis koncertas ir balius, 15-kos metų gyvavimo sukakčiai paminėti, įvyks sekmad., balandžio 22 d., Webster Hall — 119 E. 11th St., prie 3rd Ave., New Yorke. Radijo direktorius Jokūbas Stukas yra pasiryžęs koncerto svečiams patiekti turiningą programą. ALICE STEPHENS ansamblis iš Chicagos atvyks pilname savo sąstate padainuoti ir inscenizuoti lietuviškų kūrinių ir dainų. Šios Alice Stephens vadovaujamos 25-kios jaunos lietuvaitės žavės klausytojus. "Lietuvos atsiminimų" radijaus Rūtos Meno ansamblis taip pat dainuos ir pašoks tautinius šokius. Be to, programoje dalyvaus juokdariai — Dominykas ir Motiejus (aktoriai Vitalis Žukauskas ir Alfonsas Petrutis), kurie apdainuos "Lietuvos atsiminimų" vargus ir laimėjimus 15 m. bėgyje. Koncerto pradžia punktualiai 4:00 val. p. p. Po programos, nuo 8-tos valandos vakaro, šokiams gros Ted Maksymowicz orkestras, su kuriuo dainuos refrenistas Juozas Nakutavičius.

Vytauto Augustino
Lietuvos Vaizdų Albumas

LIETUVA

yra geriausia dovana visokiomis progomis. Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas Lietuva
yra gražiausia dovana

Kiekvienam verta šį gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti. Išleido ATEITIS. Jį galima gauti:

ATEITIES administracijoj
916 Willoughby Ave.
BROOKLYN 21, N. Y.
Kaina 6 dol.

PADĖKIME ARTIMIESIEMS LIETUVOJE IR SIBIRE

Priimame žodžiu ir raštu pilnai apmokėtus medžiagų, avalynės, maisto ir vaistų užsakymus, parinktus iš katalogų, išvalome ir persiunčiame vartotus drabužius į Lietuvą, SSSR teritorijas ir visą Europą. Turime didelį patyrimą visame Amerikos žemyne. Garantuojame 100%. Siuntinius išsiunčiame kasdien. Lietuviškas ir sąžiningas patarnavimas.

Dirbame 6 dienas savaitėje: 8:30—6:30 val.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 W. 26th Street,
CHICAGO, ILL.
Tel. CRawford 7-2126

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
2313 W. 91st St. Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-2781

RCA 1956
TELEVIZIJOS FONOGRAFAI
Tik pas mus pirkdami gausit

- **Nemokamai 3-jų mėn. pilną garantiją — darbas ir dalys.**
- **Nemokamai vidaus anteną ir instaliavimas.**
- **Iki $100.00 ir daugiau nuolaidos už jūsų seną televiziją.**

Be to, visokiausi radijai, rekordavimo aparatai, lempos, baterijos, dalys ir kitų firmų televizijos.
NUOŠIRDUS LIETUVIŠKAS PATARNAVIMAS
Frank's TV and Radio
PARDAVIMAS IR TAISYMAS
3240 South Halsted Street
Telefonas CAlumet 5-7252
PRANAS KERŠIS IR PAULIUS F. ENDZELIS

Telef. REpublic 7-5803
ADOMAS VAITKEVIČIUS
ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
Atstovas
4919 So. Paulina St.
PRospect 6-7960

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave.
Tel. Cliffside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

JONAS GRADINSKAS
NAUJAUSI VOKIŠKI ULTRA HI-FI RADIJAI-PATEFONAI
J. G. TELEVISION COMPANY
2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998
TAISYMAS GARANTUOJAMAS RAŠTU — 100%

SINCLAIR Gazolino Stotis
"PAGALBA"
Sav. Ant. Stanevičius
Taisome automobilių motorus. Lyginame įdaužimus ir įlenkimus. Dažome ir atliekame įvairius kitus pataisymus.
NEBRANGUS IR GARANTUOTAS DARBAS
Mašinai sugedus, pribūname su vilkiku į įvairias vietas. Parduodame akumiliatorius, padangas ir kt. automobilių dalis.
2641 West 71st St. (kampas Talman Ave.)
Tel. PRospect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-5934

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202
BALANDŽIO 5, 6 ir 7 d. d.

COURVOISIER, Three Star Cognac	Fifth	$4.98
ASBACH URALT	Fifth	$5.59
METAXA, Three Star Brandy	Fifth	$4.98
GRAIN ALCOHOL, 190 PROOF	USP Fifth	$4.89
1952 VINTAGE, Imported Bordeaux Red or White Wines	Fifth	69c
FLORA DELLE ALPI		$5.29
CINZANO VERMOUTH Sweet or Dry	Fifth	$1.39
REMY MARTIN V. S. CP COGNAC	Fifth	$5.59
DANTSKI VODKA, 80 Proof	Fifth	$2.69
GILBEY SPEY ROYAL OR NORTH SCOT SCOTCH	Fifth	$3.98

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?

Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe; Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.

AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?

Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.

Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju; pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.

MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY,
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000,00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ŽEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Trečiad. 9 ryto iki 12 val. Ketvirtad. 9 val. iki 8 val. vak.

WINTREX

Per paskutinius 10 metų daug tūkstančių mūsų klijentų siuntė pakietėlius savo šeimoms į Kontinentą, per Wintrex & Co. Ltd.

Mes užtikriname siuntinių pristatymą, arba grąžiname įmokėtus pinigus.

Zemiau išvardintų prekių rūšį mes išsiunčiame į užsienį, kai tik gauname užsakymus, gi 'juos gavę tuoj pat išsiunčiame kainaraščius.

Siuntinėlyje negali būti daugiau kaip 12 įvairių skirtingų rūšių ir jo svoris turi neviršyti 19 svarų. Muitas apmokamas Londone.

MES SIŪLOME

VYRAMS: batus ir pusbačius, wellingtonus, sandalius, odos ir gumos padais: medžiagos vyr. kostiumams ir paltams, marškiniams, pižamas, apatin. baltinius, kojines, megztinius, neperšlapamos medžiagos švarkai (kailio pamušalas), gatavus drabužius, pirštines, nosines, kaklaraiščius.

MOTERIMS: batelius ir batus, wellingtonus, šliures, kaliošus, botus (kailio vidus), kojines: nailono, vilnos ir šilko. Medžiagas moteriš. kostiumams ir paltams, lengvas vilnos ir šilko medžiagas suknelėms, kailio pirštines, skareles, bliuskutes, sijonus, naktin. marškinius, baltinius, neperšlapamus apsiaustus ir gatavus drabužius

VAIKAMS: batus, apatinukus, megztines ir gatavus drabužius.

NAMAMS: įvairių rūšių anklodes, vilnones ir vatos, lino medžiagos, šiltos skaros, paklodės, lovų užtiesalai, impilai, rankšluoščiai, staldengtės ir užuolaidos.

MAISTAS: rūkyti lašiniai, kava, arbata, kakao, šokoladas, ryžiai, cukrus, džiovinti vaisiai, mėsa dėžutėse, aliejus.

VAISTAI: įvairių rūšių prieš T.B., reumatizmą, anemiją ir kit.

ĮVAIRIOS PREKĖS: skalbimo ir prausimo muilas, skutiniuisi peiliukai, D.D.T., žirklės, skustuvai, pincetai ir kit.

PASITEIRAVIMUS PRAŠOMA SIŲSTI

WINTREX AND CO. LTD.
51, Brompton Road,
KNIGHTSBRIDGE,
LONDON, S.W.3. Tel. KNI 1394

Visos informacijos nemokamai. Į pasiteiravimus atsakoma tuoj pat.

INCOME TAX SERVICE
PRANAS SALEMONAVIČIUS
504 W. 33rd St. (Arti Normal Ave.)
Susitarimui skambinkite — VIctory 2-3486
Kainos yra vienos iš žemiausių visame mieste.
Atdara nuo 6 v. r. iki 10 v. v., taip pat šeštad. ir sekmad. nuo 9 v. r. iki 5 val. vakaro.
20 METŲ PATYRIMO

Sukaktuvinių Metų Dovanos Taupytojams

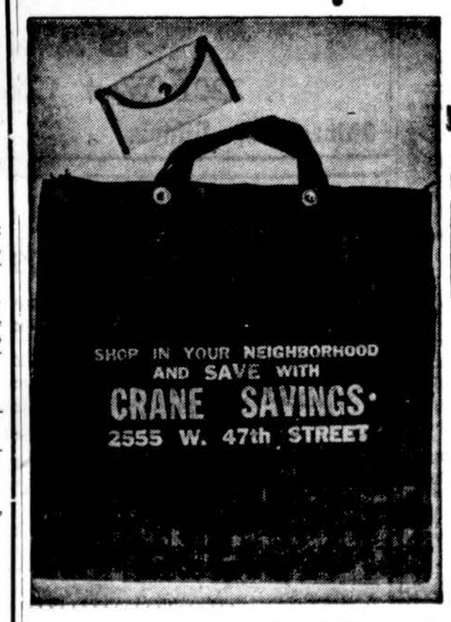

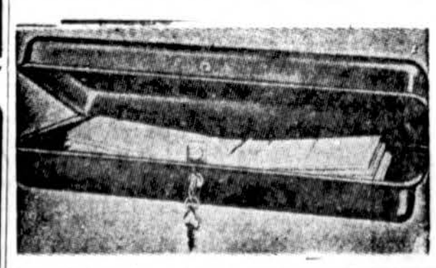

Šiais metais Crane Savings mini savo 30 metų sukaktį. Šia proga bendrovės vadovybė nutarė duoti dovanų visiems naujiems ir seniems taupytojams. Štai jos:

1. **Kas atidarys naują sąskaitą arba padės į senąją $50.00 ar daugiau, tai gaus dovanų bendrovės raktą su termometru arba puikią piniginę.**
2. **Kas padės $150.00 ar daugiau, tai gaus stiprų ir parankų plastikinį arba nailoninį shopping bag (krepšį pirkiniams).**
3. **Kas padės $500.00 ar daugiau, tai gaus saugią dėžę dokumentams laikyti arba perlų karolius.**

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2555 West 47th Street LAfayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkewicz, sekr. ir advokatas

Mokame aukštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui.

ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN. APDRAUSTA IKI $10,000

DARBO VALANDOS: pirmad. ir ketv. nuo 9 iki 8 val. vak.; antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 5; trečiadienį uždaryta, o šeštadieniais nuo 9 valandos iki vidudienio.

VISATOS AMŽIUS

Hahn, vokiečių atomfizikas, tam tikslui panaudojo rubidiumo izotopą. Rubidiumas yra radioaktyvus elementas. Elementų radioaktyvumas yra žemės periodams nustatyti pagrindas. Prieš 60 milionų metų prasidėjo terciaro periodas. Kreidos — jūros — triaso periodai apima 140 milionų metų prieš terciarą. Akmens anglies miškai augo nuo mūsų laikų prieš 310 iki 240 milionų metų. Kambris nuo 540 iki 450 mil. metų.

Pirmykščiai žemės sluogsniai turi du bilionu metų senumo. Radioaktyvių medžiagų irimas yra būdas nustatyti meteoritų amžių. Meteoritai — labai seni padarai. Visdėlto meteoritų amžius neprašoka 4 bilionų metų. Vadinas, dangaus kūnų amžius irgi yra ribotas.

Žemės plutos amžius pagal šviną

Houterman ir Holm, analizuodami švino izotopų sudėtį, išvystė metodą, kuriuo galima nustatyti visos žemės plutos amžių. Ištirpusi švino rūda prieš žemės plutos susidarymą buvo susimaišiusi su uranu, kurio pagamintas švinas ėmė keisti viso švino izotopų sudėtį. Pagal šitą metodą galima nustatyti laiką, kada visas žemės plutos švinas buvo skystas. Švino sudėties izotopų kitimas yra patikimas kelias žemės plutos amžiui nustatyti. Išskaičiuotas žemės plutos amžius pagal Houterman ir Holm metodą siekia 3,35 biliono metų.

Žvaigždžių amžius

Laikui matuoti turi metodų astronomija ir astrofizika. Žvaigždžių, kurios mums šviečia, stovis nėra amžinas. Šviesos sklidimas yra žvaigždžių energijos rezervų eikvojimas. Žvaigždžių energijos šaltinis yra vandenilio virtimas helium. Procesas vyksta maždaug prie 20 milionų laipsnių karščio. Vandenilio elektroninių dujų mažėjimas ir heliumo didėjimas duoda galimumo, pritaikius astrofizikos moksl o patyrimus, apskaičiuoti žvaigždžių amžių. Išvada: 4 bilionai metų.

Cheminių elementų amžius

Yra dar keli metodai. Reikia atsakyti į klausimą, koks yra chemi'nių elementų amžius. Žemės plutos uranas, kuriam charakteringas nuolatinis irimas, nėra amžinas. Urano amžiui nustatyti pagrindas yra izotopų tyrimas. Išskaičiuotas pagal šitą metodą urano amžius sudaro maždaug 4 miliardus metų. Šių dienų mokslui prieinami keliai nustatyti viso Kosmo arba Visatos amžių. Įvairūs keliai veda prie išvados: Visata nėra senesnė kaip keturi bilionai metų.

Paukščių kelias

Kosmo erdvė dabar daugiau kaip kada nors prieinama stebėjimams. Mount Wilson ir Mount Palomar observatorijų veikimo radiusas sudaro daugiau pusės miliardo šviesmečių. Mūsų saulė priklauso prie Paukščių Kelio sistemos. Kosme, kurio radiusas bent du miliardai šviesmečių, yra daugiau kaip miliardas Paukščių Kelio sistemų arba spiralinių ūkų. Mūsų Paukščių Kelio sistema yra tipingas pavyzdys: d'sko formos, maždaug šimto tūkstančių šviesmečių diamtero, erdvė, kuri sutalpina šim tą miliardų žvaigždžių.

Hubble, Amerikos astronomas, nustatė, kad Paukščių Kelio sistemos, tie milžiniški žvaigždžių spiečiai, tolsta nuo mūsų. Visata plečiasi. Yra apskaičiuotas sistemų tolimo arba lėkimo greitis. Tolimiausių žvaigždžių tolimo greitis prilygsta šviesos greičiu. Iš to išvada: prieš tam tikrą laiką visos Paukščių Kelio sistemos buvo suspaustos į mažą erdvę. Tada neveikė dabar tiniai gamtos dėsniai. Tas laikas pasibaigė prieš keturis miliardus metų. Medžiagos tankumas tada buvo nepaprastas.

Chemiška elementų kilmė

Gamov, rusiškos kilmės amerikiečių fizikas, mėgina išaiškinti chemiškų elementų kilmę. Vandenilis yra pirmykštis elementas. Empyriškai yra nustatytas reliatyvus elementų dažnumas kosminėje materijoje. Gamov mėgina atsakyti į klausimą, kokios yra priežastys nevienodo elementų dažnumo. Atskirų elementų atsiradimo pagrindas yra augšta temperatūra: maždaug 20 miliardų laipsnių. Dabartinės žvaigždės 20 bilionų laipsnių temperatūros neturi. Todėl be heliumo kitų elementų susidarymas nevyksta. Tik prokosmo temperatūra buvo bent 20 bilionų laipsnių. Tada buvo begalinis medžiagos tankumas: visa materija buvo sus-pausta į mažą erdvę. Tada pagal Gamov mokslą susidarė elementai.

Dabar prieinam prie išvados: laikas turi pradžią. Laikas prasidėjo prieš keturis bilionus metų. Vadinasi, prieš keturis bilionus metų yra absoliutinis laiko nulis.

Mokslo ir tikėjimo išvados sutampa

Šitas samprotavimas mums atrodo nepaprastas. Mokslo ir tikėjimo išvados sutampa. Moks las yra tvirta tikėjimo atrama. Tikėjimas ir mokslas pripažįsta laiko pradžią. Laikas prasideda nuo absoliutinio nuliaus maždaug prieš keturis bilionus metų. Ateityje šitas laikas bus visai tiksliai nustatytas. Bet viena aišku, kad Kosmo amžius yra ribotas.

Šv. Augustinas pasakė: "Be abejo pasaulis yra sukurtas ne laiko bėgyje, bet kartu su laiku. Prieš pasaulio pradžią nebuvo laiko, nes nebuvo kūrinių".

Šv. Izidorius iš Sevilijos: "Prieš pasaulio atsiradimą nebuvo laiko. Laikas yra Dievo kūrinys. Laikas atsirado kartu su pasauliu".

Amerikiečio rašytojo ir kal bėtojo jėzuito Daniel Lord biografija "Played by Ear" išleista kovo mėn. pradžioje. Išleido Loyolos universitetas.

IŠ ARTI IR TOLI BALDŲ
PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
4546 S. Wood St., Chicago 9, Illinois, tel. VI 7-2972

KAI REIKALINGAS
ORKESTRAS
(didesnis ar mažesnis)
Koncertams, baliams, vestuvėms ir kit. parengimams kreiptis į muz. BRONIŲ JONUŠĄ. Tel. PRospect 6-6584.

Sveikatos Centras Northwest Sidėj
NORTHWEST HEALTH CENTER
1869 No. Damen Avenue
DR. PETRAS B. SCHYMANŠIMANSKIS, direktorius
Ši įstaiga nemažą skaičių ligonių sugražino į pasveikusių eiles. Čia patyrę daktarai teikia medicinos pagalbą, gydo nuo Odos, Reumatizmo, Skilvio, Nervų, Kepenų ir kitų sunkiai gydomų ligų.
Be operacijų, be skausmų čia yra gydoma medikaliai-gamtiškais ir fiziniai-elektriniais būdais: elektros ir fiziniais masažais. Čia gydo trūkį (rupture), trūkį turintiems asmenims pritaiko diržus (trusses); kraujagyslių išsiplėtimą (vericose veins); užsisenėjusias vyrų ir moterų ligas; alkoholizmą.
Kalbame lietuviškai.
Valandos: 10 v. ryto iki 8 v. vak.
1869 No. Damen Avenue
(Cortland & Damen Ave.)
Telef. ARmitage 6-8200

RITE-WAY SEWER CO.
Catch basins, cleaned, repaired, blocked sewers rodded.
Flooded basements pumped and prevented.
DAY OR NIGHT SERVICE
Work guaranteed. Lic.-Bonded.
ALbany 2-9226

We will make your draperies FREE
Select your choice of fabrics in your own home. Our decorator will call on you at your convenience. No obligations of course
Call TR 4-6930

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas — BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road, Willow Springs, Illinois

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

AKORDEONO PAMOKOS
Derinimas ir Taisymas
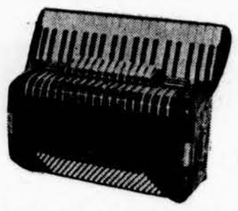
SPECIALIAI PRADEDANTIEMS
6 Pamokos $12.00
Su nemokamu pasinaudojimu akordeonu.
Tiktai susitarus.
JOHN BLUMBERG
(Lietuvis)
4107 Archer Avenue, Chicago, Ill.
Tel. AR 1-3453 arba VI 7-0350

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
Tel. HEmlock 4-8637
(3-čias augštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

Remkite dien. Draugą!

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kaina yra prieinama visiems.

Skelbkitės "Draugė"!

CHIMNEY SERVICE
CHIMNEY LINER
Stainless Steel
For Gas Heat
25 Feet Installed
ONLY $64.50
Gas Conversion, Complete Sheet Metal Installations
NU-WAY HEATING
1548 N. Springfield Ave.
HUMBOLDT 6-6310

JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Siunčiame dėvėtus ir naujus drabužius, medžiagas, vaistus ir maisto produktus.. Senus ir naujus daiktus priimame ofise.
Galima siųsti ir paštu.
Visi siuntiniai siunčiami su jau apmokėtu muitu ir pristatymas garantuojamas
REIKALAUKITE KATALOGŲ
Taip pat siunčiame daiktus užsakomus Anglijoje.
Siuntiniai pristatomi gavėjui 5—6 savaičių bėgyje.
T. KUCZEWSKI & COMPANY
4035 So. Richmond St. Tel. FRontier 6-6399
Ofisas atdaras: Nuo pirmad. iki šeštad., nuo 9 v. ryto iki 8 v. v.

U & W URANIUM, INC.
737 Peyton Building, Phone MA-1851
Spokane 1, Washington
A WASHINGTON CORPORATION
Engaged in exploration of uranium and other precious metal properties in Spokane and Stevens Counties, Washington, and San Juan County, Utah.
PUBLIC OFFERING
12,000,000 shares of common stock at 1 cent per share, Fully paid and non-assessable
Statutory statement may be seen at the office of the corporation.
For Offering Circular Write
S. E. SALTER, Secretary
737 Peyton Building, Spokane 1, Washington
S. E. Salter Secretary
737 Peyton Building
Spokane, 1 Washington
Phone Ma — 1851
Please send me a copy of the offering circular relating to U & W Uranium, Inc.
Name ..... Address .....
City ..... State .....

Rūpestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis.
J. MIGLINAS
Telef. — HUmbold 6-1038

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
WGES stoties — Banga 1390
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENIO vak. nuo 7—8 v.
SEKAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
7121 So ROCKWELL ST

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praeityje, mes norime Jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime Jums sutvarkyti gerai ir greitai.
METROPOLITAIN STATE BANKAS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikysena. Jis pergyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigus pagal pareikalavimus.
METROPOLITAN STATE BANKAS yra pirmasis ir vienintėlis LIETUVIŠKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje.
Visi indėliai iki $10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.
Kviečiame ir Jus atvykti tuojaus pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.
METROPOLITAN STATE BANK
2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

NUO SAUSIO 1 D., 1956 M.
MŪSŲ TAUPYTOJAI GAUS
AUKŠTESNIUS DIVIDENDUS

District investment taupomos sąskaitos gali jums pelnyti iki 20% augštesnius dividendus negu paprastos. Mūsų naujieji iš anksto apmokami certificates teikia ilgalaikį didesnį pelną.
Saugus, be svyravimų investavimas Agency of the Federal Government apdraustas nuo bet kokių nuostolių.
Galite atidaryti investavimo taup. sąskaitą įnešant $100 arba daugiau indėlių po $100. Dividendų čekiai siunčiami kas šeši mėnesiai.
Iš anksto apmokami certificates yra parduodami blokais —10 po $75 už certificate. Kiekvienas $75 investavimas pasieks pilną certificate nominalinę $100 vertę po 98 mėn.
DISTRICT SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
3430 South Halsted Street
CLiffside 4-0104
JOSEPH M. MOZERIS Secretary

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS MOTERŲ RŪBŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami lėmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

SHEBA URANIUM MIN. & EXPL., INC.,
5,250,000 SHARES OF COMMON STOCK AT 1½c
Own 31 claims in Harts Draw in Indian Creek area in San Juan County, Utah.
Exploratory work now being done on our own property and will do same on other minerálized claims that can be leased. Offering circular obtainable from us.
Sheba Uranium Min. & Expl., Inc.
513 Kiesel Building, Ogden, Utah
Please send me the offering circular on "Sheba", Inc.
NAME ..... (Please Print)
ADDRESS .....

Mes siunčiame apdraustus siuntinius į LIETUVĄ, Ukraiįiną, Rusiją ir visus Rytų Europos kraštus. Pradedant 1956 m. didelė nuolaida daiktams, užsakomiems Anglijoje.
J. KAMIENSKI
JANIQUE TRADING CO.
SKUBIAUSIAI IR PIGIAUSIAI PATARNAUJA SENIAUSIA EXPORTO FIRMA.
Chicago, Ill. — 2314 W. Chicago Ave. Tel. BR. 8-6780
Buffalo, N. Y. — 1162 Broadway. Tel. FI-1272
Persiuntimo ir muitų mokesčiai apmokami mūsų įstaigoj. Šeimos tėvynėje nieko nemoka. Atvykite ar skambinkite į mūsų įstaigą dėl informacijų ir kainaraščių.
Įstaiga atidaryta kasdien pirmad. — šeštad. nuo 12 val. iki 8 val. vak.

RAGANA

A. GIEDRIUS, Vokietija

Karininkų ramovės salėje šoko tango.

Lomų apskrities viršininkas Bildušis, buvęs majoras, įėjo į salę, apsidairė ir prisiartino prie kariškio, kurs vienas sėdėjo kerčioje už staliuko, melancholiškai rūkė cigaretę ir žiūrėjo į šokančius.

— Sveikas, pulkininke, — tarė jam viršininkas.

— A, Bildušis! Sveikas! — atsiliepė pulkininkas Gileikis. — Kaip tu čia atsiradai? Tiek metų nemačiau! Visai prapuolei Lomose. Prašau sėstis.

Juodu kadaise vienoje vietoje buvo pradėję karo tarnybą. Vienas liko ir pakilo į pulkininkus, kitas išėjo ir pasidarė apskrities viršininkas. Dabar buvę artimi draugai susėdo, užsikūrė naują cigaretę ir pradėjo dalintis įspūdžiais.

— Ar tu niekada nė neatvažiuoji į mūsų Laikinąją, kad nepasitaiko matyti? — klausė pulkininkas Gileikis. — Nė tarnybos reikalais?..

— O, žinai, pulkininke, — tarė Bildušis, — aš tokios nuomonės: Dievui ir valdžiai į akis nelįsk — kai reikės pasišauks.

— Žinau, tu žodžio nejieškai. Bet ar nenusibosta tose Lomose?

— Ne.

— O buvai juk didelis padauža, majore. Kaip ten iškenti?

— Ir šuo kariamas papranta. Apsipratau į raš. O žmonių yra ir ten.

— Žinau, be žmonių tu negali. Ar vis dar šaipini klausytojus savo anekdotais?

— Kaip kada pasitaiko.

— Kartais smagu būdavo su tavim, — pasakė pulkininkas Gileikis.

Ir juodu abu, tarytum, susimąstė, pamažėle leido cigaretės dūmus ir žiūrėjo į šokančius.

— Ten bene majoras Klykis šoka su ta dailia blondine? — paklausė po valandėlės Bildušis.

— Taip. Jis jau į pulkininkus taiko.

— Ar taip? Tik aš atsiliksiu... O ten ar ne kapitonas Armalas? Su ta mergyte balto marmoro krūtine?

— Taip, tai jis. O baltą marmorą taip pat pastebi...

— O ką, ar manai, kad jau mano akis pakulinė?

— Žinau, majore: padauža tu buvai.

Bildušis tebesekė akimis šokančias grutes.

— Žiūrėk, kiek aš čia dar pažįstamų matau! — stebėjosi jisai. — Beje, kodėl Armalas dar vis kapitonas?

— Bene tu nežinai! Jis vis toks, koks buvęs: baisiai geria, merginėja, skandalijas. Vos laikosi tarnyboje.

— O žiūrėk, ir linksmasis mūsų majoras Čiūdra čia!

— Dabar jau ir jis prie pat pulkininko.

— Štai kaip!.. Bet partnerę tai jis nusitvėręs iš visų — ajajai!

— Kodėl? — paklausė Gileikis.

— Žinai, pulkininke, ji primena man pasakų raganą: nosis kaip vąškara — tik kojas permesk per kartį po židiniu ir kabink puodą; antakiai ligi ausų; smakras užsirietęs kaip jorkšyro šnipas; plaukai — lyg iš deguto ištraukti...

— Moki apsakyti, viršininke, — tarė Gileikis. — O dailaus ar nieko joje nematai? Pasižiūrėk, kas per liemuo, kokios dailios rankos, kokie grakštūs judesiai. O krūtinė ar ne tokia, kaip anos marmorinė?

— Žinoma, pulkininke: kaiko galima ir nematyti. Ir aš išrandu, kad jos krūtinė ir rankos dailios. Bet akys — rodos, tuojau paims ližę ir pakiš tave po krosnim.

Tuo tarpu baigėsi šokis, ir Čiūdra su savo dama atėjo prie kalbančių dviejų. Šiuodu atsistojo. Gileikis parodė damai į Bildušį ir tarė:

— Geras mano bičiulis, Lomų apskrities viršininkas, majoras Bildušis.

Pristatydamas damą, pasakė:

— Mano žmona, Cecilija Gileikienė.

Bildušis daug buvo ant savo kailio patyręs ugnies ir speigų, o čia neatlaikė: taip nukaito, kaip vėžys, iš verdančio puodo ištrauktas. Tylėdamas pasisveikino su dama ir Čiūdra ir valandėlę be žado stovėjo šalia jų.

— Tai ko tu, viršininke, rausti, kaip piemenė, berno pašnekinta? — pasijuokė Čiūdra.

O Gileikis smagiai susijuokė ir paprašė visus sėstis. Paskui paklausė:

— Vyrai, išgerkim ko nors. Cile, ko tu norėsi?

Jie sutarė, ir Gileikis paprašė šio to ant stalo, o prasidėjus pilstymui, Bildušis atsigavo, kaip gaigalas, įbridęs į balą.

Ponia Cecilija nebuvo kalbi, bet tarpais dėjo savo žodį prie žodžio, ir Bildušis pastebėjo kad jos balsas visai nestoras, kaip raganos, o net ir malonus. Ir akys, tiktai į jas vienas pasižiūrėjus, visai negresė ližę ir pakūrenta krosnimi.

Po valandėlės suskambėjo valsas. Ponia Cecilija atsikėlė ir pakvietė Bildušį. Bildušis dar kartą nuraudo ir išėjo į erčią. O po valandėlės, kai grįžo juodu vėl prie stalo, ponia Gileikienė pasakė:

— Tai, vyrai! Su tokiu puikiu kavalierium seniai buvau šokusi, beveik niekada: kaip kelte kelia, kaip lėkte leki!

— O kad jis tau papasakotų anekdotų, Cile! — tarė Gileikis. — Kai jis pasakoja, ponios negali nuo jo atsitraukti, kaip nuo burtininko.

— Ar ponas viršininkas negalėtų būti mūsų svečias? — tarė ponia Gileikienė, pažiūrėjus į savo vyrą.

— Kvieskis, — pasakė jai Gileikis.

— Prašom, pone viršininke, lankyti mus.

— Labai dėkui, — atsakė Bildušis, o savo širdyje manė, kad daugiau niekada be didžiausio reikalo kojos nekels į Laikinąją. Jis jau vaizdavosi tą valandą, kad sėdi pas Gileikius svečiuose, o ponia Cecilija jau viską žino, ir jam čia pat karšta pasidarė per pakinklius. Tuojau jis atsiprašė, kad dar tą patį vakarą turįs parvažiuoti mano, atsisveikino ir išėjo.

Jam išėjus, ponia Gileikienė pasakė:

— Jis puikiai šoka. Bet kad sugebėtų nors vieną anekdotą papasakoti, netikiu.

KRONIKA

● **Kazimieras Barėnas** parengė spaudai novelių rinkinį, pavadintą "Karališka diena". Knyga bus apie 200 psl. storumo ir tikimasi bus išleista Nidos Knygų klubo.

● **Prof. A. Liuima,** dėstąs viename Romos universitete, dalyvavo Pax Romana posėdžiuose ir turėjo progos stebėti didingą tos organizacijos darbą.

● **Alice Stephens dainininkių ansamblis** iš Chicagos dainuos Lietuvių Fronto bičiulių ruošiamame parengime balandžio 21 d., šeštadienį, 7 val. vak., Waterbury, Conn.

● **Leonas Zaremba,** kunigas, jėzuitas, Argentinoje, San Miguel, gilina teologijos studijas, ruošdamasis mokslo laipsniui.

● **Rašytoja Ona Lukauskaitė-Poškuvienė** neseniai iš ištrėmimo grąžinta į Šiaulius.

● **Jurgis Šlapelis,** vilnietis kultūrininkas, yra miręs 1941 m. kovo mėn. 17 d., taigi šiemet sueina 15 metų nuo jo mirties. Buvo gimęs 1876 m. Galsiškiuose, Šimonių valsčiuje. Kalbininkas sudaręs kelis žodynus, redagavęs dalį A. Juškos žodyno, spausdinamo Petrapilio Mokslų akademijos.

Filosofų suvažiavimas

JAV katalikų filosofų suvažiavimas įvyko balandžio mėn. 3 ir 4 dienomis Cincinnati mieste. Kalbėjo dr. M. Adler, Filosofijos instituto direktorius San Francisco mieste, ir dr. V. Smith, filosofų draugijos pirmininkas ir profesorius Notre Dame universitete.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI PRISTATOM Visokių Rūšių MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 8 val. vakaro.

P. & J. JOKUBKA
TV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisymas
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8617

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite ją taipgi nuo skaudžių nudegimų. Ji taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos dedervinių, odos išbėrimų ir t. t., taipgi tinkama vartoti vaikučiams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc., Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

NORIMA IŠLEISTI DIDELĮ ŠV. JONO BOSKO GYVENIMĄ

Šv. J. Bosko, garsaus jaunuomenės auklėtojo platus ir pilnas gyvenimas buvo parašytas to paties šventojo talkininko ir bendraamžiaus—kun. Lemoyne. Kun. Dr. Pranas Petraitis SDB, Červonės kankinys ir buvęs Kauno Metropolijos seminarijos rektorius, 1948 m. miręs Vokietijoje, minėtąjį šv. J. Bosko gyvenimą sulietuvino, ir jis buvo išleistas Lietuvoje 1930 m. didelio formato 708 puslapių knyga, kurios laida senai jau yra išsibaaigusi.

Kadangi lietuviškoji visuomenė dažnai pareiškia pageidavimą arčiau pažinti šį milžiną jaunimo auklėtoją ir žmonijos šventąjį — Don Bosko — lietuviai saleziečiai, šiais metais įsikūrę Amerikoje prie Cedar Lake, Ind., šalia Chicagos, pasiryžo naujai laida išleisti paveiksluotą Don Bosko didįjį gyvenimą iš kalno įmokėjusių leidėjų pagalba ir tuo pačiu paminėti a. a. kun. Dr. Praną Petraitį, raudonojo slibino kankinį bei didį mūsosios tėvynės vyrą.

Šiuo atsišaukimu skelbiame naujai šv. Jono Bosko didžiojo gyvenimo laidai leidėjų sąrašo atidarymą.

Garbės leidėjai įmoka $10; eiliniai — $5.

Visiems į šį atsišaukimą atsiliepusiems ir bent $5 prisiuntusiems naujai išleistas šv. J. Bosko 708 puslapių didysis gyvenimas tuoj bus prisiųstas.

Įmokėjimus prašome siųsti lietuvių saleziečių sekančiu adresu:

SALESIANS OF ST. JOHN BOSCO
Crown Point, Indiana
Lietuviai saleziečiai.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS
Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys. Firestone padangos.
1934 West 59th Street Tel. GRovehill 6-9136
M. ČESAS, patyręs auto specialistas

Perskaitę dienr. "Draugą". duokite jį kitiems.

TV. Hi-Fi RADIO SU FM
LEMPOS-DALYS-BATERIJOS
~ TAISYMAS ~ namuose-dirbtuvėse
100% GARANTIJA
RCA ZENITH GE
DAINA. TELEVISION
sav. inž. A. Semėnas
3130 S. Halsted-DA6-6887

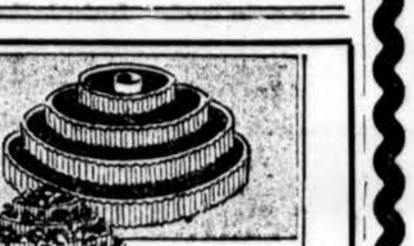
IN JUST 6 ft. Space
you can have your own
TERRACED GARDEN
No plowing, hoeing, weeding—This circular terraced garden gives more abundant growth or strawberries, vegetables, or flowers. Made of corrugated, galvanized steel.
Order Direct $7.95 prepaid
or write for FREE literature Dept. L
DEAN HARR & CO.
Edmond, Okla.

ACTIVE HEATING SERVICE
Alyvos ir gazo "conversion" degintuvai. Boileriai-Centriniai pečiai-Radiation
Įtaisomi — Užlaikomi — Išvalomi
AVenue 3-6266

ALFALFA TABLETS
Used as tea or tablets
200 for $1.48
at all Drug Stores
ALFALFA CONCENTRATE, INC.
Portland Indiana
AT ALL DRUG STORES — Mail orders accepted.

DALIS KIEKVIENO DOLERIO...

Kurį jūs uždirbate turėtų atsidurti jūsų taupomoje sąskaitoje. Fairfield Savings, jūsų pinigai pelnys pastovius, augštesnius negu kitur dividendus du kart metuose su apdraustu saugumu. Fairfield Savings yra North Sidės didžiausia taupymo įstaiga. Turtas virš $46,000,000.00 STIPRUS.

FAIRFIELD Savings
AND LOAN ASSOCIATION
1601 Milwaukee Avenue
Chicago 47, Ill. EV 4-3600

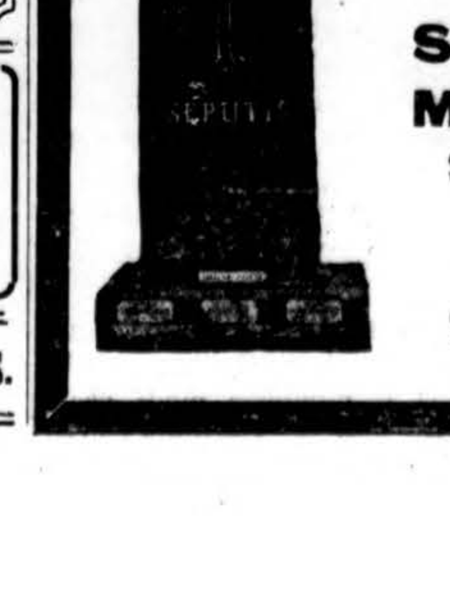
PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams plačų pasirinkimas mieste.
Telef. CEdarcrest 3-6335

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745

John W. Pachankis (Patch)
Chicagos vienintelis lietuvis savininkas
Česlovas Vitkauskas,
West Suburban atstovas
Tel. TOwnhall 3-3252
GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMĄ RASITE PAS MUS.
Į paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.
Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Nuo pirmadienio iki penktadienio atdara vakarais.
IŠSIRINKITE DABAR — BUS PASTATYTA VAINIKŲ DIENOJE!

LIŪDĖSIO VALANDOJ Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western — 3 atskiros air-cond. koplyčios
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba TOwnhall 3-2109

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

ALFREDAS VANCE
177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIrginia 7-6672

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr S. ALIŪNAS

Kaip mane "kidnapino" velniai

ALB. PL. IUMPIS

Kas plepa, jog šiame atominiame ir hidrogeniniame amžiuje nebėra jokių vaiduoklių ar nepadorių dvasių, o ypač čia, Chicagos didmiestyje, tas tikrai vėjus tauška. Yra — ir dar kokių! Raguotų, naguotų, uodeguotų ir vienragių. Ir su nemažesniu patyrimu kaip Plinkšių girioje arba Barstyčių Velniabalyje. Visą amžių Žemaitijoje grūmęsis su pikčiais, tikrai Chicagoje meniau rasiąs ramybę... Bet kur tau. Čia mane nelabieji buvo net kidnapinę...

O atsitiko tai laike Gavėnios. Vieną vakarą einu namon. O tokie trys ponaičiai pastojo kelią ir sako:

— O kur taip keliauji, gerbiamasis?

— Namon, — sakau. — O kur gi kitur keliausiu.

— Na, ir keliauk sveikas! Iki pasimatymo...

Aš einu, einu, rodos, jau geniai namus turėčiau prieiti, o tų namų kaip nebūta... Mėginu eiti iš Californijos gatvės, mėginu eiti iš Western pusės — kur tau: rodos, mano namų šioje vietoje niekados ir nebuvo...

— Aiškiai, pagavo blūdas vedžioti..., — pagalvojau. — O gal pelkių žiburėlis vedžioja? Juk dabar pats žiburėlių sezonas. Žemaitijoje, būdavo, eini, eini visą naktį, o namų irgi neprieini. Rodos, eini vis apie didį, spindintį dvarą ir išeiti iš to dvaro

Užpildžiau mokesčius ir regiu, kaip išskrenda doleriai paukščio sparneliais.

niekaip nebegali. O kai gaidys tik pragysta, atsidaro akys, nuslenka blūdas ir aiškiai matai, jog visą naktį keliavai aplink savo grįčią. Net gilus takas išmintas...

Apsidairiau aplink, kurgi čia tas žiburėlis? Nugi, ne vienas, bet tūkstančiai šviečia... Ir nekokie ten mirksintys žiburėliai, bet didžiausi žiburiai. Manau, eisiu kur kelio pasiklausti. Bet kur tik neinu vis saliūnan pataikau.

— Na, ir vaidenasi jau su visais išraitymais... — krapštausi pakaušį. — Ir iš Plinkšių girios anuomet galėjai greičiau išeiti, negu dabar iš Braitenparkės...

Užeinu dar vienon vieton kelio jieškoti. Vėl pataikiau būtinai į karčiamą... Žiūriu, sėdi vėl lygu tie trys...

— Ei sveiks, Pliumpi! Kaip tau?

— Namų neberandu. Blūdas pagavo valdžią, ar pelkių žiburėliai vedžioja...

— Tai namus mes tau parodysim. O dabar sėsk, nes esi mūsų valdžioje. Ei, jū, duok čia mums po smalinę. Arba, ko čia smalinės, geriau duok po francūziška konjaką.

Tie trys ponaičiai apsirengę ne juodais frakeliais ar žaliomis skrybelėmis su užkištom plunksnom, bet geriais šviesiais "siūtais", gal pas Goldbergą pirktais, ir visai be kepurių. Jie juokauja, pasakoja, kaip mes stovykloje anglis krovę, valdžią vertę ir pašildytą moštelį gėrę... Aš žiūriu, ar jie turi nosyje skylutes, ar ne? Čia taip tamsu saliūnuose, kad stačiai nieko neprimatyti, o jie dar ūselius panosyje užsiželdinę. Ir vis šaukia "po prancūziška", neduoda nė atsikvėpti. Aš jau ėmiau nerimauti, kada nelabieji pareikalaus savo krauju iš mažojo pirštelio užrašyti jiems mano bėdną dūšelę už "fundą"... O jie nieko. Tik ir sako:

— Girdėjome, su Bendruomene susidėjai? Net į Bendruomenės valdžią įsigrūdai... Mesk tu juos!

Pagalvojau sau, kad čia turėčiau šermukšninę lazdelę, tai aš jums išilgai sveikatos kad patraukčiau, tai būtų jums bendruomenė, kad šmalos krūvelėmis tuojau pavirstumėte... Bet kur tu čia žmogus Chicagoje gausi šermukšninę vytelę? Špiegavodamas aš vis kišu pekliškas temas:

— Tai, vyrai, gal norite pypkėmis mainyti?

— Kam čia pypkės... Še cigaretę. Kokias rūkai?, — klausia nelabieji.

Neturėdamas po ranka akėtvirbalio, maktelėjau vienam velniūkčiui špyga, norėdamas pradurti nosyje skylutę. Nes bočelius atsispirdamas tvirtindavo, jog bėdos atvejuje ir špyga esą galima velniui skylutę nosyje pradurti... Bet ir vėl nieko. Reiškia, nei dūšios reikalauja, nei pypkėmis nori mainyti, nei nosies galima pradurti, o tik prieš Bendruomenę šnarsta. Išties, vaidenasi su visais išraitymais...

Paskui sėdome ne ant šluotos, bet į Buicką ir ėmėm skraidyti po Chicagą, net Ciceroje buvome. Viską rodė, nešė, dėjo, vaišino ir kalbėjo:

— Viską tau atiduosime, tik pasišiaušk prieš Bendruomenę ir jos fondus.

— Atstokite nuo manęs, nelabieji, — tariau aš jiems. — Argi esate Vaidylos pasiuntiniai?

Ir taip pasikidnapinę, gundė mane tris dienas. Tik trečią dieną apleido nelabųjų blūdas ir atsiradau visai netoli namų, prie Vengeliausko saliūno. Ir visdėlto pekliškosios galybės savo tikslą pasiekė: supjūdė mane su Bajerčium...

Ir didžiausia nelaimė yra, kad Chicagoje nėra gaidžių, nėra kam pragysti, kada žmogus patenka į "trobelį". Jei būtų bent koks gaidpalaikis kur pragydęs, to nebūtų įvykę, nes velniūkščiai būtų tuoj nuodėguliais virtę.

Vaikai pas Šv. Tėvą

— Ar jūs esate patenkinti? Ar nesate alkani?

Vaikai drąsiai atsakė, kad yra patenkinti ir nenori valgyti.

Kitą kartą Šv. Tėvas kreipėsi į vaikus, klausdamas:

— Ar jūs bent kiek mokotės?

— Ne, nesimokome! — choru atsakė vaikai.

— Kodėl?

— Ar Jūsų Šventenybė nežinote, kad dabar yra vasaros atostogos?! — visų vardu atsakė vienas mažųjų.

Briedis medžiotojui: "Užteks miegoti. Aš niekad nenoriu nudurti miegančio".

Dr. S. Aliunas

Demokratiškas pavasaris

Matyt pro rūsio langą asfaltas ištrupėjęs,
Ir kojų amžinas paradas,
O mylima iš vieno pasimatymo parėjus
Jau vėl naujam dažus ant lūpų dedas.

Ir taip graudu, ir taip sunku, lyg kad po balsaus, atsigauti,
Pro rūsio langą vien tik kojos tematyti.
Ir pasiguodi: tai kad būtum jautis,
Išeitum į lyriškas lankas ir baltus dobilus pasiganyti.

Ir lyg poetas šūkteliu: Supraskit kančią jūs nemarią,
Kada žmogus vis žiūri amžino parado kojų,
Kai nenukris į atlapą sietynas nei vakarė,
Ir kai iš glėbio bėga mylimoji.

Ir taip žvelgi, kaip laikraščiai dėl Vliko mušas,
O graudulys toksai užpuola masiškas,
Ir sušunki: O, Viešpatie, kodėlgi aš toks glušas,
Kada pavasaris visiems gražus ir demokratiškas?

Aprilinis sveikinimas dr. S. Aliūnui

Tegu Tave aprilis žilvitiniu katinioku krutina,
Kad juoko, tartum krekeno spygliams galėtum krėst,
Kad eilėmis sulaužytum Tu devyndarbių, ilgakalbių nustatytą
/rutiną
Ir kad šaipytumeis ir iš dešinės, ir iš kairės.

P. Natas

Pavasario saulė prašvito meiliai
Ir juokiasi, širdį vilioja,
Pakilo į dangų augštai vieversiai,
Čirena ir krutina koją.

PLANUOTOJAI, PROJEKTUOTOJAI IR KOMBINUOTOJAI

Bolševikų rojuj planavimai, kombinavimai yra kasdieniniai reiškiniai.

Daug kas ir šioj laisvių šalyje projektuoja, planuoja, kombinuoja, braižo, galvas laužo, sapnuoja, pats su savimi kalba, kaip staigiai, netikėtai pralobti ar už daktaro bei inžinieriaus ištekėti.

Mūsų tautiečių tarpe planavimas, projektavimas, braižymas, įvairūs "figerevimai", virte verda. Štai, Vokietijoj planavo pas daktarą pažymėjimą, kad papildomą maistą gautų, o čia dvi pamainas varo.

"Tėvynės meile sotus nebūsi"

Mano vyras labai užimtas, bet jei norite matyti veiksmo žmogų, jūs pradėkite kalbą apie Vliką ir Lozoraitį.

— išdidžiai tarė tėvynainis, išplanavęs ir nupirkęs ištisą bloką namų, paaukojęs šiais metais vargšės Lietuvėlės vadavimo reikalams visą pilniausią dolerį. Lietuvoj numitusio veršiuko balsu bliovęs, kad tėvynės meilė nemari.

Planuoja, projektuoja seni, maži ir paaugliai. Vaikas tik gimė, tėvai tuojau jam sąskaitą banke atidarė. Sąskaitos didėjimas, bus vaiko planavimams ir projektavimams. Žmogus nuo lopšio iki karsto planuoja, kombinuoja kaip iš artimo kišeniaus pinigą perkelti į savo kišenių.

Ana, gatvėmis slenka lilpu-stulpus ir nulaužęs medį pasitinės klasės žmogysta, su mėaškino. "Mano mašinos signanuliu ant pakaušio ir svyrančialas neveikė".

galva į Kazimierines. Žmogelis rodos penkių neišmano, ir štai planuoja, kombinuoja.

Žmogaus širdis nesensta, tik plakusi sustoja. Šapose meilės trūksta. Moka ne už darbą, bet už prabūtą jose valandų skaičių. Juo daugiau valandų, tuo protingesnis esi. "Overtiminink ai" protingiausi. Senelis planuo tojas už nepilną šimtelį išprojektuoja beveik iš apyvartos išėjusį automobilį. Į darbą ir iš darbo nuveža keletą tautiečių. Per keletą mėnesių aplūžęs automobilis išsimoka. Savaitgaliais vėžina moteriškas į miškelius. Žmona su dukra sutinka linksmai nusiteikusį tėvelį su draugėmis ir apiplauna su pamazgų kibiru.

Senukas planuoja toliau. Jis nužūri švariai nuaugusią ponią, dviejų vaikų motiną ir pasisiūlo ją nuvežti ir parvežti į darbą. Staiga jis pradeda ponios mokamų už nuvežimą ir parvežimą pinigų kratytis kaip maro. Kalba apie meilę kaip aštuoniolikametis. Energinga moteris, iš visų jėgų trenkia iš dešinės į planuotojo mėlinausios spalvos, kumščio didumo nosį ir pasiskundžia vyrui, kuris dabar planuoja iškelti senukui teisme bylą, esą čia bus galima išplanuoti pinigo.

Planavimai, projektavimai tęsiasi. Paskutiniame gražiosios lyties subuvime nutarta ir užprotokoluota, visomis jėgomis, nesigailint nei sveikatos, nei gyvybės, nei šąžinės, remti inžinierių ir daktarų prieauglį. Šeimų draugų susirinkime, priimta rezoliucija suaktyvinti muštynes ir kovas už būvį, už gražiąją lytį iki galutinės pergalės.

D'pl. Inž. Planuotojas
Paspirgėlis Bukapėdis

— **Worthington, Ohio,** sunkvežimio šoferis išvertęs kelis

AKADEMINIAI DIEGLIAI

Graži kolegė ir turtingas kolega

Valia vienybę deklamuot,
valia ir pasikandžiot
metus pavertus anvalius
į Pirmąją Balandžio!

Šiandien AKAD. DIEGLIŲ skyrius netikėtai tampa vienos jaunos ir demokratiškiausios (turi savo ryšininką net pas tautininkus!) studentų organizacijos oficiozu. Susižavėjęs mūsų vedama linija V. Kavolis siūlo vieną SANTAROS sparną pavadinti "akademiniu". Kadangi to sparno visų metų veikla spaudoj yra aprilinė, mes džiaugiamės, kad šiandien mūsų mintys sutampa.

100% sutinkame su Vyt. Kavolio **savikritikine** mintim š. m. DIRVOS 6 Nr.:

"Mūsų gyvenimas iš tikrųjų daug mažiau nuobodus, kaip mūsų spauda. Priežasčių turbūt tiek pat reiktų jieškoti, kad spaudoje nebendradarbiauja žmonės, kaip Mačiuika, Ostraus kas, Šilbajoris ir Žvirzdys ir kad ją nenuvargstamai kamuoja 'begalinio rudenio ir nuobodulio' būtybės". **A. D. Red.**

Egzistencialistinė mintis

Žodis "būtinybė" priešingas žodžiui "nebūtinybė".

Saulius Šimoliūnas,
NAUJIENOS 56.II.25

Nauji moksliniai veikalai

Šiais metais pasirodė Nobelio premijos vertos knygos:

Arvydo Barzduko "Žvilgsnis į baretės brilių" ir V. Kavolio "Slibinus žudą žvilgsniai".

Bendradarbiavimas

Sauliniam Studentų Žodžio Nr. 45 str. "Ateitininkiškas bendradarbiavimas" redakcija verkia, kad nė vienas santarietis nepakliuvo į rinkiminę komisiją (pakliuvo 2 skautai, 2 at-kai ir vienas nepriklausomas). Įrodymui kaip santariečiai bendradarbiauja skaitom Sauliaus Šimoliūno patarimą: "kviečiu kolegas į anketą neatsiliepti ir ją išmesti krepšin". (Anketa buvo studijų komisijos paruošta)

Humanistas

(Adomiškai Jakštiškai)

Tai vyrutis pilnas pletkų,
šis pas Saulių nepražus,
ilgu straipsniu išsižios,
aktyviesiems skels į kaktą.

Kad jeit į valdžios rūmą,
šauks: kolegos, dangus griūva,
nuo pasaulio pabaigos,
SANTARA tik išvaduos!
Tad uždėkit mums karūną!

Skelbimas

Visi kolegos, kurie balsuosite už santariečių sąrašą, prašomi ant balsavimo lapo parašyti savo nuomonę apie šį Akad. DIEGLIŲ skyrių. A. D. Redaktorius

Pastabos be komentarų

— **Gaudyti linksmybes** yra tas pats, kaip gauti ligos draudimą. Juo senesnis esi juo brangiau kainuoja.

— **Medaus mėnuo** yra atostogos prieš pradedant tarnauti naujam bosui.

— **Daugumai moterų** grožio patarimas būtų susirasti vyrą, kuris yra trumparegis.

— **Kai gyvenimas** tave paklupdo, tai tada labai gera proga pradėti melstis.

— **Moteris dažnai** kenčia už tikėjimą: ji tiki, kad jos nešiojami batai turi būti vienu numeriu mažesni.

— **Valkata** tai toks žmogus, kuris būtų gerąs turistas, jei turėtų pinigų.

Aštuonios linksmybės

Šefas Lozoraitis Spygliams atsiuntė paskelbti aštuonis punktus, kuriuos jis padiktavo Vlikui. Dėl vietos stokos šie mūsų gerb. bendradarbio aštuoni juokai šiuose Dygliuose netilpę bus paskelbti vėliau.

Nauja keturių meno paroda

Šį pavasarį visi rengė meno parodas. O kurie dailininkai nesugebėjo parodos surengti, iš pykčio ėmė spaudoje rašinėti. Jeigu taip, tai mūsų spaudos darbuotojai irgi pyktelėjo ir todėl ėmė paišinėti. To apsistumdymo rezultate ir turėsime dar vieną meno parodą. Joje kolektyviai kooperuodami dalyvauja "keturi didieji": dr. S. Aliūnas, raitarijos marš. Alb. Pliumpis, Almis Drulia ir Jul. Sula. Kokią mokyklą jie atstovaus — pamatysite patys.

Dr. S. Aliūnas parodon išstato vienintelį paveikslą — naturmortį: "Tušti buteliai". Paveikslas pieštas nosimi, nes anot dail. V. K. Jonyno — nesvarbu kuo dailininkas piešia nosimi ar špakteliu, svarbu, kad gerai nupiešia.

Alb. Pliumpis dalyvauja dviem kūriniais: "Pliumpis uždaro Sparkio parodą" ir "Kaip mane Chicagoje kidnapino velniai". Paveikslai piešti silkės uodega. Almis Drulia — Ramojus dalyvauja taipgi dviem kūriniais: "Lenktynės su šėtonu Hollywoodo saliūne" ir "Du broliukai". Darbai atlikti atominiu špakteliu. Ypatingai paskutinysis paveikslas sukels dar negirdėtą revoliuciją moderniškajame mene: tai paveikslas, kurio negalima matyti, o galima tik girdėti... Tik reikia pakelti telefono ragelį.

Jul. Sula dalyvauja vienintelių kūriniu — "Kaip atrodo dipl. Šefo ir rikiuojančių veiksnių vienybės vaizdas per išverstą kailinių rankovę". Darbas atliktas labai kruopščiai "Martel" bonkos kamščiu.

Paroda, kaip ir visos kitos, įvyks Lietuvių auditorijoje. Šeimininkas net salę už dyką duoda. Gerb. visuomenė įspėjama, jog paveikslai nebus parduodami, nes visus iš kalno jau nupirko p. Jonas Maliorius.

Nepražiopsokite progos pamatyti šią nepaprastą meno parodą.

Meno žinovas

SENIEJI SPYGLININKAI

A. Jakštas

Labdarys

Bagotas jis, bet minkštaširdis,
Vargdienio raudą vos išgirdęs,
Tuoj į kišenių ranką bruka
Ir išsitraukia greit . . . šnypštuką.

Dionizas Poška

Tepliotojas

Viens tepliotojas, ir didžiai mokytas,
Taipo tepleno visų dievų Dievą:
Rankose perkūns ugnings padarytas,
Veidas, akys smarkios, ne tokios, kaip tėvo.
— Ar Dievas toksai smarkininks? — klausia mužikėlis, —
Jog ant jo veido smarkumas didelis?
Abidvi rankos perkūnus užlaiko,
Kuomi gi glostys mane, savo vaiką?

Spyglininkai rašo

— **Tovarišč** rašo apie Michailovo pasiūlymus grįžti. Esąs ten laukia linksmi darbai plėšiniuos, bet Tovarišč nenori:

"Už kiekvieną
darbo dieną
Gauti svarą avižų,
Badu mirti pamažu".

— **J. Ratkus** iš Miami, Florida, taip kviečia spyglininkus į rojų:

"Tikrai teisingai papasakojus,
Čionai Miami pasaulio rojus.
Piliečių klubas čionai gyvuoja,
Kožnas lietuvis pasididžiuoja".

— **A. Viksva** iš Baltimores porina:

"Gerbtume labiau Spyglius,
Jeigu jie varyt dieglius,
Ne tik vargšui ir ponaičiui,
Bet šefui Lozoraičiui".

Spygliai pastebi, kad jie su politika, kaip ir visi rimti laikraščiai, pvz., Time, jokių reikalų neturi, šefo nepažįsta, taigi tokio, kurio nėra, negali nei spyglui, nei dygliu paguosti.

Pabusk, mielasis, dabar per televiziją rodo tavo sapnus, kaip tu sėdi bare.

Alb. Pliumpis pakeltas į maršalus

Įvykusiame bankete pas naują dipl. Šefą, kur dalyvavo nemaža kilnybių ir jomylistų, Alb. Pliumpis už visokius nuopelnus iškilmingai pakeltas į maršalus.

"Aktas. Mes Julius Sula, naujasis dipl. šefas ir dr. S. Aliūnas, spyglėnas bei dyglėnas, rimtai nugalvoję, kaip ir tinka baliuje, nutariame, kad Albinas Pliumpis, už didžius nuopelnus, visiškai teisingai padalinęs Lietuvą besipešantiems tarp savęs mūsų veiksniams, yra keliamas į joties (raitorių) Pulkorius-Maršalus. Naujajam Pulkoriui-Maršalui įteikiame visą pilną uniformą, nusiūtą sagom sidabrinėm, kurias teikėsi padovanoti iš spindinčių sagų rinkinio vienas rašytojas už jas visų šaunių kariaunininkų nubartas".

"Pasirašo Latro (nesumaišyti su Nato) vyriausi vadai dr. S. Aliūnas ir Jul. Sula. Pečiantis (trys pekliškos kapstyklės) uždėtas visų Jomylistų akivaizdoje".

Pastebime, kad po ranka nebuvo senio velnio skūros, todėl viskas surašyta ant šilkinės stalo servetėlės.

Mieloji, nepirk to mink, su juo tu atrodai penkis kartus storesnė.

— **Robert Hill, Nowata, O.,** kuris po katastrofos buvo teisiamas už vairavimą neblaiviam stovy, teisme pasiaiškino: "Aš negėriau, bet kai susitrenkiau, tai žmonės man įpylė į gerklę konjako, kad greičiau atsigaučiau".

— **Donald Erby** teisme baudžiamas už tai, kad palangiais žiūrėdavo, kaip moterys rengiasi, teisme apgynė savo garbę taip: "Aš visai nežiūrėjau kaip sena ponia nusirengia, bet aš tik laukiau, kol ji atsigulė, kad galėčiau pavogti jos automobilį."